

Sayın ANT'çı yazarlarımız, CHP'nin Amerika ile kolkola girmesinden pek memnun kalacağına benziyorlar.

Yazılarını okuyanlar Amerika'yı ve CHP'yi bu yönde âdeta teşvik ettiklerini sanabilir.

Hiç bir gerçeği yansıtmayan sözde bir tahlilin doğruluğunun ispatlanmasından duyulacak neş'e

acaba CHP gibi büyük bir gücün açıkça emperyalizmin güdümüne girmesinden doğacak kayba değer mi?

ANT YAZARLARI

SON öğrenci hareketleri sırasında CHP'nin yayınladığı bildiri, oportünist ideologları sevinçten çılgına çevirmiş bulunuyor. Son kanun tasarıları ile, örtülü faşizmden yarı açık faşizme geçmeye hazırlanan Amerikancı iktidara karşı tam bağımsızlık hedefleri yönünde başkaldıran öğrencilerin CHP tarafından yalnız bırakılmasını ve hareket içindeki proleter sosyalistlerinin «ihtilâlcî sosyalistler» adıyla hâkim çevrelere jurnallenmesini oportünist ideologlar öteden beri geliştirdikleri karşı-devrimci tezlerinin taze bir kanıtı saymışlardır.

Ant'ın 121'inci sayısında, İdris Küçükömer: «Aslında kimlerle bir cephe kurulabileceğini bilmeyenler, Türkiye tarihinden gelen bürokratik devlet yapısını anlamayanlar, bürokrat - halk çelişmesini yok kabul edenler, CHP'nin bu hareketiyle, çok daha vahim hallerde karşılaşabilirlerdi. Ve bunun ziyarı sadece kendilerine olmazdı. Paşa bu kendisine ters cepheyi bugüne kadar kullanmıştır.» diyor.

AYNI derginin aynı sayısında Doğan Özgüden «Evet, Aşırı Solcuyuz!» diye haykırmış. Sanki bildirisinde CHP devrimci öğrenci hareketinin doğru çizgi üstündeki önderlerini, yurdumuzda emperyalizmin kovboy ve gangster kültürüne ve feodal dinî ideolojisine karşı ideolojik mücadeleyi yürütenleri ve demokratik köylü hareketlerini destekliyen proleter sosyalistlerini değil de, kendisini hedef almış gibi... Ve sonra buyuruyor: «Çizgi çekilmiştir: Bir yanda aşırı solcular, öte yanda solcu Paşa'nın başını çektiği Amerikancı bürokrat — ağa-komprador koalisyonu...»

Aynı derginin aynı sayısında Yaşar Kemal: «Halk Partisi kendisiyle işbirliği yapan bazı sosyalistlerden kuşulanmış. Onlara veryansın etti. Bana öyle geliyor ki, o kuşulandıkları insanlar yakın dostları... Yoksa, başka türlü olsa, sosyalist örgütü parçalayıp, Halk Partisi bayrağı altına çağırırlar mı emekçileri?» diye buyuruyor.

Son haftalardaki siyasî durumun ve çeşitli güçlerin davranışlarının geniş bir tahlili birkaç güne kadar AY-DINLIK'ın 7'inci sayısında yayınlanacak. Kendilerine okumalarını ve üzerinde düşünmelerini sağlık veririz. Burada, neresinden tutacağımızı bilemediğimiz görüşlerin deki birkaç yanlış üzerinde duracağız.

1 — CHP. kendilerini mi hedef almıştır ki, ona karşı veryansın ediyorlar? CHP'nin son bildirisinin kim hedef aldığını bilmemekte midirler? Bildikleri Yaşar Kemal'in sözlerinden anlaşılıyor: «Halk Partisi kendisiyle işbirliği yapan bazı sosyalistlerden kuşulanmış. Onlara veryansın etti.» Kendisi ve dergisinde birlik olduğu diğer kişiler Halk Partisi'nden vebadan kaçır gibi kaçtıklarına göre, Halk Partisi'nin kuşulandığı, kendisiyle işbirliği yapan sosyalistler arasında değiller. Halk Partisiyle işbirliği yapıp yapılmadığı konusuna biraz sonra geleceğiz. Şimdilik bunu bir yana bırakalım. Yaşar Kemal itiraf ediyor ki, CHP bildirisinin hedefi kendileri değiller, «ihtilâlcî sosyalist» olarak ihbar edilenler başkaları. Bu başkalarını da Yaşar Kemal «sosyalist örgütü parçalamak ve emekçileri Halk Partisi bayrağı altına çağırma» itham ediyor. Demek ki, CHP'nin «veryansın ettiği» sosyalistlere tıpkı CHP gibi o da karşı. Şu halde neden CHP'nin bildirisinden alınıyor? Neden ve hangi hakla Doğan Özgüden yazısının başlığını «Evet, Aşırı Solcuyuz!» diye koyuyor?

Son olaylarda CHP'nin Türkiye'de devrimci hareke-

te kumanda eden teoriyi ve kadroyu karşısına aldığı, yalnız bıraktığı açık bir gerçek. Yaşar Kemal'in kalemiyle de itiraf edilmiş. Yaşar Kemal ve arkadaşlarına Türkiye'deki gerçek sosyalistlerin vekâletini kim vermiş de devrimcilerin avukatlığı rolüne çıkıyorlar? Devrimci mücadelenin dışında kaldıkları ve hiç bir güce kumanda edemedikleri için hırçınlaşan ve her fırsatta gerçek sosyalistleri herkesin dudağında gülücükler yaratan safsatalarla itham eden parazit küçük burjuva ideologlarına devrimcilerin vekâletlerini verdikleri nerede görülmüş? Beyler, önce devrimci olalım. Devrimci mücadelenin ön safalarında yerimizi alalım. Mücadelenin düşmanla göğüs göğüse muharebe edilen ön siperlerinde örneğin Akhisar'da, Ödemiş'te, Söke'de, ODTÜ'de, SBF'nde, BYYO'nda v.s. yararlık gösterelim. Toplumda kumanda ettiğimiz bir güç, hasmın, dostun saygı gösterdiği bir varlığımız olsun, ondan sonra kalkalım ve sosyalist hareket adına söz söyleyelim. Yarım yüzyıllık devrimci mücadele tarihimizin birikimini TİP çatısı altında heder ettikten sonra, mücadelenin saflarında bir yer sahibi olamayanların, devrimcileri CHP ile işbirliği yapmakla ve sosyalist örgütü parçalamakla suçlamaları ucuz bir kahramanlık ve çığırkanlıktır. Altı ay boyunca Değirmenözü'nün devrimci köylüleri beylerimizin «parçalanmış sosyalist örgütünden» medet umarlar... Beylerimiz Amerikancı iktidarın polisinin gasp ettiği parti tüzüğünü kurtarmak için Meclis'te nutuk atmaktan ve Sükan'a ricada bulunmaktan başka çare bulamazlar. Ne zaman ki devrimci gençlik örgütleri işe el koyar ve devrimci köylüyle omuz omuza dayanışmaya gider, o zaman işin yerinde çözülebileceğine akıl erdirerek Değirmenözü'ne heyet yollarlar. Devrimci öğrenci örgütlerini unutup, «TİP Değirmenözü'nde» diye haber yayınlamak kimseyi kandıramaz.

CHP'nin son davranışına, bundan zarar görenler, yani yurdumuzdaki devrimci hareketin kadroları tepki göstermek hakkına sahiptir. Onlar bu hak ve yetkilerini kimseye devretmemişlerdir.

2 — Türkiye'de devrimciler daima sınıflararası güçbirliğinden söz ettiler. Bunu iyi kavramalıyız: güçbirliği sınıflar arasında olur. Örgütler düzeyindeki ilişkilere sınıflararası güçbirliğine yararlı oldukları ölçüde girer ve bunun için girilmiştir. Gerçek sosyalistler hiç bir zaman Parti olarak CHP ile güçbirliğinden bahsetmemiştir. CHP ile işbirliği yapmış olan devrimcilerden bahseden beyler, önce proleter sosyalistlerine karşı kendi tavırlarıyla CHP'nin tavrını karşılaştırsınlar. Biz, devrimci gelişme bakımından gerekli durumlarda CHP ile aynı tavır içinde görünmekten gocunmayız. Gocunanlar görürler ki, kendi tavırlarıyla CHP'ninki arasında benzerlik vardır. CHP'nin son tavrı da devrimcileri yalnız bırakmak yönündedir, beylerimizin tavrı ise, devrimcileri karalamak ve etkisiz kılmak yönündedir. Şu halde, bırakalım güçbirliğini, beylerimiz devrimci kadroları tecrid etmek ve etkisiz kılmak işinde CHP'nin göbekçileriyle işbirliği halindedirler. Gerçi Ant kadrosu, son öğrenci hareketlerine karşı bozguncu tavır takınmamıştır. Fakat oportünizmin diğer bir kanadı, bilimsel sosyalizm adına ortaya atılmış olan hizip, çeşitli biçimlerde son olaylara karşı çıkmış, işgallere karşı bozguncu hareketlerde bulunmuştur. İş-

KİMDEN YANA?

Devrimci saflarda bozgunculuk çıkarıcılar, eğer yanıldıkları için böyle hareket ediyorlarsa, bir an önce akıllarını başlarına toplamalı ve devrimci saflara katılmalıdırlar. Bilinçli olarak bozgunculuk yapanlara ise sözümüz yoktur.

te asıl CHP ile işbirliği yapanlar! Acaba Ant'ın sayın yazarları neden onlara karşı cephe almıyorlar? Biliyoruz ki, aralarındaki ihtilâflar ne olursa olsun, oportünist kliklerin devrimcilere karşı mukaddes ittifakları vardır. Devrimcileri aynı safsatalarla suçlamakta birlik olmadan edemezler.

Devrimciler CHP ile güçbirliği gibi kaba bir düşüncenin sahipleri değillerdir, ama toplumumuzdaki güçlerin ve bunları temsil eden örgütlerin doğru bir şekilde tahlil edilmesi sosyalist eylemin ilk şartı olduğu için CHP hakkında çeşitli fırsatları kullanarak değerlendirmelerde bulunmuşlardır. TÜRK SOLU'nda başyazı olarak yayınlanmış «Radikal köylü hareketleri ve Ecevit» başlıklı yazıya bakılabilir. Sayın Küçükömer bu yazıyı ve daha başkalarını herhalde okumamış olacaklar ki, Yaşar Kemal'in son aylarda yayınlanan en dikkate değer eser olarak takdim ettiği son kitabında, Ecevit'ten tabanla ilgisi bulunmayan bir yalnız adam olarak söz etmektedir. Küçükömer'e soralım: Marksizmde sınıflar ve zümreler düzeyinde bir gerçeği yansıtmayan, bu düzeyde bir gücün özlemlerini ifade etmeyen, böyle bir güçle bağlantıları olmayan siyasal önderler var mıdır? Ecevit'in bu şekilde değerlendirilmesi, geliştirdikleri tahlilin kaçınılmaz bir gereğidir. Bunu anlıyoruz. Ecevit olayına doğru teşhis koymak teorilerini (!) çökerteceği için Marksizmin temel yöntem ilkelerine sırt çevirmektedirler. Şimdi de aynı yöntemsel kaypaklığı son gelişmeleri tahlil ederken yapıyorlar.

3 — Devrimciler CHP'nin suyundan gitmedikleri içindir ki, bu parti devrimci hareketi kendi «icazet çizgisinin» içine çekemediği içindir ki, son bildiri yayınlanmıştır. CHP, çatışmanın sertleştiği anlarda kanatlarının altına sığınan, sonra karşısına geçip kendisine galiz küfürler savuran sözde sosyalist «icazetli» bir kadrodan ve Türkiye'de amacından saptırılmış bir örgüt disiplinini anlayışının geçerli olduğu dönemlerde sosyalist hareket adına ortalarda dolaşabilmiş olanlardan rahatsızlık duymamıştır. TİP'teki oportünistleri hiç bir zaman tecrit ederek, karşı güçlerle teke tek bırakarak yılgınlığa düşürmek ve kanatları altına almak gibi bir hareketi görülmemiştir. Çünkü onlar zaten CHP göbekçilerinin bile icazet çizgisinin içinde kalmışlardır.

Devrimciler ne CHP'nin kanatlarına muhtaçtırlar, ne de tehlike geçince dönüp ona karşı galiz ithamlarda bulunanlar kadar ciddiyetten, demokratik anlayıştan uzaktırlar. Onlar CHP'yi doğru değerlendirirler ve CHP'deki devrimci mayalanmadan memnurluk duyarlar. CHP'nin son bildirisi gibi davranışlarını kınamadan önce, anlamak için çaba gösterirler. Sonra, gerekiyorsa bir ölçü içinde kınarlar. Toplumda hiç bir güce sahip olmayan, hiç bir harekete kumanda edemeyenler, hiç bir sosyolojik ağırlık ifade etmeyenler, sorumsuzca konuşabilir ve davranabilirler. Ama ideolojik ve siyasal mücadelenin ağırlığını omuzlarında taşıyan devrimcilere onlar gibi saygısız ve sorumsuz davranmadıkları için sataşmaya hakları yoktur.

4 — Sayın ANT'cı yazarlarımız, CHP'nin Amerika ile kol kola girmesinden pek memnun kalacağı benziyorlar. Yazılarını okuyanlar Amerika'yı ve CHP'yi bu yönde âdeta teşvik ettiklerini sanabilir. Hiç bir ger-

çeği yansıtmayan sözde bir tahlilin doğruluğunun ispatlanmasından duyulacak neş'e acaba CHP gibi büyük bir gücün açıkça emperyalizmin güdümüne girmesinden doğacak kayba değer mi? CHP ile ABD'nin kol kola girmesi kime yarar? Kim bundan memnurluk duyar? Toprak-sız ve az topraklı köylülerimizin mi, tefecinin elinde oyuncak olan orta köylümüzün mü, işçilerimizin mi, esnaf ve zanaatkarlarımızın mı, gittikçe artan hayat pahalılığı içinde bunalan sabit gelirli memurlarımızın mı, Amerikan subaylarının önünde ulusal onuru hiçe sayılmak istenen subaylarımızın mı? Kimin yararınadır CHP'nin ABD ile sarmaş dolaş olması? Devrimcinin görevi, CHP'yi ABD'nin kollarına atmak mıdır? Yoksa CHP içindeki yurtseverleri uyararak böyle bir gelişmeyi önlemek midir?

ANT'cı Don Kişot beylerimiz, toplumdaki bütün güçlere karşı tek başlarına mücadeleyi marifet saymaktadırlar. Herkes öbür yanda, onlar bu yanda!.. Hangi akıllı kurmay hedefinin büyümesini ve güçlenmesini ister? Hangi akıllı kurmay, karşı güçlerin zayıflamasını, içten parçalanmasını, bir kısmının kazanılmasını, kazanılmayanların tarafsızlaştırılmasını istemez? Bunları istemeyen akıllı kurmay (!) arayanlara, ANT dergisinin sayfalarını sağlık veririz. Okusunlar, orada görecekler devrimci safları bölmek isteyenleri, millî demokratik devrimin güçlerini sınıf düşmanlarımıza armağan edenleri..

5 — Ant yazarlarının yazıları kulağımızın aşına olduğu başka bir sesi hatırlatmaktadır: Aybar'ın sesini.. Onlar da Aybar gibi, «Ben sosyalist Türkiye diye diye yola çıkarım, bağımsızlığın başka türlü gerçekleşeceğine inanmam,» diyorlar. (Yaşar Kemal, Ant, sayı 121, S. 5) Onlar da bir yanda Amerikancı bürokrat - ağa - komprador koalisyonunu görüyorlar. (Doğan Özgüden, Ant, sayı: 121, S. 3) Ant yazarlarına göre, öbür tarafta «aşırı solcular», yani kendileri (!) (Doğan Özgüden, Ant, Sayı: 121, S.3), Küçükömer'in deyişiyle «halkla özdeşleşmiş, halktan yana aydınlar» ve «Kanlı Pazar'da devrimcilerin kafalarını yarmış, canlarını almış olan «İslâmcı halk cephesi» var. (İdris Küçükömer'in Düzenin Yabancılaşması adlı kitabından) Bir ara «üçüncü yol» adına Aybar'a karşı çıktıklarını unutmuş görünen Ant yazarları, şimdi onun türküsünü çağırıyorlar. Onun ağzıyla konuşuyorlar. Ancak, hak yemeyelim; Aybar, beylerimiz kadar Marksizmden habersiz değildir; İslâmcı halk cephesi gibi kavramlarla sınıf tahlilleri yapmaz. Sınıf tahlili yapmanın gereğini bilir ve sınıfları adlarıyla anar. Yoksa böyle ne idüğü belirsiz ve hangi sınıfları kapsadığı bilinmeyen, içinde Mehmet Şevki Eygi'den devrimci imama kadar herkesi, Mehmet Akif'le birlikte Şüle Yüksel Şenler'i barındıran, İslâmcı halk cephesi gibi kavramlarla yorulmaz.

S AFLAR belli olmuştur. Devrimci sınıflarla organik bağlarını mücadele içinde pekiştiren sosyalistler, tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye ülküsü etrafında birleşen devrimci güçler; öbür tarafta emperyalizm ve yerli işbirlikçileri! Devrimci saflarda bozgunculuk çıkarıcılar, eğer yanıldıkları için böyle hareket ediyorlarsa, bir an önce akıllarını başlarına toplamalı ve devrimci saflara katılmalıdırlar. Bilinçli olarak bozgunculuk yapanlara sözümüz yok.

olaylar

Öğretmen kıyımı denen olayların sorumluları sadece ve yalnızca Milli Eğitim Bakanları değildir.

Aynı zamanda Bakanlık teşkilâtındaki idarecilerdir, ve özellikle soruşturmaları yapan, cezaları tespit eden kimselerdir. Bu yüzden merkez ve taşra teşkilâtındaki baylar, genel müdürler, müfettişler, müsteşar ve müsteşar yardımcılarını bir gün hesap size de sorulacaktır. Şaşmayasınız.

Mihri Belli'nin duruşması 2 Mayıs'ta

Siyasal Bilgiler Fakültesinde verdiği «Türkiye'de Karşı Devrim» konulu konferansından ötürü tutuklanan ve iki aya yakın bir zamandan beri Ankara Cezaevinde bulunan yazarımız Mihri Belli'nin bu dâvayla ilgili duruşmasına 2 Mayıs günü Ankara 2. Ağırceza Mahkemesinde başlanacaktır.

Öte yandan, Mihri Belli'nin aynı fakültede geçen yıl verdiği konferansından ötürü temyiz edilmiş olan mahkûmiyetle ilgili murafaası 9 Mayıs'ta yapılacaktır. Bilindiği gibi, Belli, bu dâvada beş yıl hapis ve Bingöl'de üç yıl sürgün cezasına mahkûm olmuştu.

Balaban'ın sergisine saldırı

Türkeş'in «kötek» yemekle ün salan komando bozuntuları geçen hafta Balaban'ın Adana'da açtığı resim sergisine saldırmışlardır. Bu üzücü olay dolayısıyla Balaban aşağıdaki demeci vermiştir:

«Hepiniz duymuşsunuzdur. Ankara'da açmış olduğum resim sergimi Adana'da tekrarlarken, kendilerine komando süsü veren, 30 kadar kışkırtılmış yobaz tarafından resimlerim ve kitaplarım parçalandı. Siz gazeteci arkadaşlarımdan dileğim şudur: Gazetelerinizin aracılığı ile bu

yobazların suç işlediğini duyurun Türk halkına. Bunların işlemediği suç mu kaldı zaten? Atatürk heykellerini kırmak, tiyatroları basmak konferansları dağıtmak ve en son, ilk olarak da benim, halkımın yaşantısını yansıtan resimlerimi parçaladılar... Bunlar iyiden, doğrudan, haklıdan ve güzelden korkuyorlar. Çünkü bunlar haksız, çarpık ve çirkindirler. Dünyamızın şu döneminde hiç bir ülkede, kitap yırtan, resim parçalayan ve adına insan denilen bir yaratık görülmüş müdür?.. Haydi bu alçakça hadiseler oldu ve oluyor diyelim ülkemizde; resimlerim ve kitaplarım parçalanırken polis kuvvetlerinin yok olması, ortalarda gözükmemesi hayra alamet değildir.

Ben en ufak bir suç işlemediğim halde, öküzlüğümün boynuzları orağa benziyor deyip, şu dağın Stalin'in bırığına benzetmişsin deyip, yan yattın çamura battın, deyip, ikide bir kollarıma kelepçe takarak dama götürülen polisler, resimlerim parçalanırken neredeydiler? Yoksa yeni bir ayet mi yazıldı Kur'ana biz okumuyalı? Çünkü Anayasayı zorlayanlar pek hünerlidirler. Yoksa resimlerimi ve kitaplarımı parçalayanlara mükâfat mı verilecek? Yoksa Nesimi'nin derisini yüzler hortladı da, benim için de bir fetva mı verecekler: «Kesin, bu suretleri yapan Ressam Balaban'ın ellerini» mi diyecekler?

Ben bir halk sanatçısı olarak, daha önce bütün bunları göze almışımdır. Bundan ötürü korkusuz yapıyorum resimlerimi. Ve sergilerimi de korkusuz açıyorum, açacağım. Parçalanımlar resimlerimi; ben üç-beş resimden olurken, onlar da tarihe kara kara suratlarla yamanacaklardır.

Vurguncu ve çıkarıcı bir takım çevrelerin yetiştirip paçamıza saldırttığı bu uyuz köpekler, resimlerimi parçalamadan önce şu tehditlerde bulunuyorlardı: «Senin yerin burası değil, Moskova'ya git!»

Yedikleri naneye bak! Benim ülkemin Türkiye olduğunu söyledim onlara. Benim soyumda bu ülke için kaç tane şehit yattığını, iç ve dış gâvura karşı çarpışarak benim de şehit olabileceğimi söyledim onlara. Dudaklarımla değil, sanatımla Türk halkının yaşantısını yansıttığımı, bundan ötürü onlardan çok Türk olduğumu söyledim bu yobazlara. Türklük iddia eden bu faşistler resimlerimi parçalarken, kendi resimlerini parçaladıklarını, çünkü benim anamın babamın onlarınkine benzediğini söyledim. Ama bunları duymuyorlardı; söz vermişlerdi bir kere, aldıkları emri yerine getirdiler.

Bu olaydan sonra, kendimi teselli etmek için belki de, şöyle düşündüm: Resimlerimden ve kitaplarımdan korkuyorlar madem, demek ki bunların zevali yakın.»

İPSD'nin Ankara'da mitingi

İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği Ankara örgütü, geçtiğimiz hafta Cumartesi günü Ankara'da Kurtuluş Alanında işsizliği protesto eden bir gösteri düzenlemiştir. Ankara'daki işsizlerin geniş ilgi gösterdiği mitingle ilgili hazırlıklar, dergimiz baskıya girdiği sırada tamamlanmış bulunuyordu.

İPSD'nin bu açık hava gösterisiyle ilgili bir haberi gelecek sayımızda sunacağız.

Milli Eğitim Bakanlığı Haberleşme hürriyetini çiğniyor

Anayasamızın 17. maddesi şöyle der. «Herkes haberleşme hürriyetine sahiptir.

Haberleşmenin gizliliği esastır. Kanunun gösterdiği hallerde, hâkim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkça, bu gizliliğe dokunulamaz.»

Anayasamız böyle der ama, Milli Eğitim Bakanlığı yetkili ve sorumluları, öğretmenleri kıymak için, önce Anayasayı çiğniyerek suç işler ve bilâhare işledikleri bu suçla öğretmenleri de suçlayıp cezalandırırlar. Milli Eğitim Bakanı bay Ertem, bir politikacıdır. Hesabı gereği, devrimci öğretmeni kıymak onun görevidir. Bu görevini yaparken kanunları, Anayasayı ve Danıştay kararlarını dinlemiyebilir ve nitekim de dinlemiyor. Fakat bu kanunsuz ve hukuk dışı işlemlerini yürütenler unutmazınlar ki devlet memurudurlar. Ve Bakanın yaptıklarından en az Bakan kadar onlar da sorumlu tutulacaklardır. Öğretmen kıyımı denen olayların sorumluları sadece ve yalnızca Milli Eğitim Bakanları değildir. Aynı zamanda Bakanlık teşkilâtındaki idarecilerdir, ve özellikle soruşturmaları yapan, cezaları tesbit eden kimselerdir. Bu yüzden merkez ve taşra teşkilâtındaki baylar, genel müdürler, müfettişler, müsteşar ve müsteşar yardımcılarını bir gün hesap size de sorulacaktır. Şaşmayasınız.

Bu yazıya başlık olan olay şudur. Giresun ilinin Şebinkarahisar ilçesi ilköğretim müfettişlerinden Hasan Taşkıran, sürülmeden önce çalıştığı Maraş'taki müfettiş arkadaşları Hüseyin Karaman'a, 3 Şubat 1968 tarihinde bir mektup yazmıştır. Aradan bir yıl kadar geçtikten sonra Hasan Taşkıran 13 Mart 1969 tarihinde teftişte iken bir yazı gelir. Acele ilçeye dönmesini emretmektedir yazı Taşkıran'a. Kemal Tunçoku adlı Bakanlık müfettişi 14 Martta ilköğretim müfettişi hakkında tahkikata başlar. Taşkıran arkadaşına yazdığı mektup yüzünden sorguya çekilmektedir. O zaman anlar ki Taşkıran mektubu postadan çalınmış, açılmış ve Bakanlık ilgililerine ulaştırılmış, aleyhinde soruşturma açılmasına yol açmıştır.

Bakanlık müfettişi Kemal Tunçoku Hasan Taşkıran'a özetle aşağıdaki soruları sormaktadır. 1) «Keriz» kelimesini kimler için kullandın? 2) Maraş'tan buraya hangi sebeplerle geldin? 3) «Burada şuurlu hareket yok, güzelim köylerde daha bir hareket görülüyor, köyleri uyutma felsefesi güdülmekte, adamlar işlerini iyi biliyorlar, sür, mağdur et, lâyük olmadığı mevkiye

getir» sözleri ile neyi kasteddin? 4) Hamit, Zihni ve Hikmet kimlerdi, açık adreslerini verebilir misin? 5) Mektubunda «onlar» ve «biz» sözleri ile neyi kastedmek istiyorsun, onlar kimdir?

Önemli olan mektubun içindekiler ve sorulan sorular değildir. Önemli olan, Anayasasının, haberleşme hürriyetinin iktidarca açıkça çiğnenmesidir. Ve dahası Anayasayı çiğniyen Milli Eğitim Bakanlığıdır, Milli Eğitim Bakanlığının adları sanları billen sorumlularıdır. Eğer Anayasayı çiğnemek suçsa ve bu suçu işleyenlerin mutlaka cezalanması gerekiyorsa, ki biz o kanaatteyiz, Cumhuriyet Savcıları harekete geçmelidir. Ve Anayasasının kimse tarafından çiğnenemeyeceğini ve çiğnenirse cezalandırılacağını isbat etmelidir. Şimdi ortada, açıkça bir suç olayı vardır ve suçu işleyen vardır. Ve daha önemlisi haberleşme hürriyeti çiğnenmiş ve aleyhinde kullanılmak durumunda olan bir vatandaş vardır. Bu olayın peşini bırakmıyacağız, bırakmıyacağız ki, gerçekten Anayasayı çiğnemek suç mudur, değil midir aydınlansın, bırakmıyacağız ki, suç işleyen insanlar bakalım cezaya çarptırılacak mı, çarptırılmıyacak mı?

N. GERÇEKÇİ

Milli demokratik devrim, asgarî program, sosyalist devrim ise azamî programdır. Sosyalistler asgarî programlarında azamî programlarının şiar ve sloganlarını kullanmazlar. TİP'in içinde bulunduğu çelişki, milli demokratik devrim aşamasında sloganlarla hareket etmesidir.

● olaylar

TİP Bakırköy ilçesinde bir seminer

TİP İstanbul İl Başkanlığının, Bakırköy ilçesine tepeden inme bir kararla yeni bir yönetim kurulunu iş başına getirmesi, ilçe üyeleri tarafından tepkiyle karşılanmaktadır. Üyeler bu karara karşı çıkmış ve derhal olağanüstü kongreye gidilip, yönetim kurulunun seçimle iş başına getirilmesi için imza toplanmıştır. Ayrıca, üyeler parti içi eğitimin İl Yönetim Kurulu kararlarına bağlı olmayıp, serbestçe ve Türk sosyalistlerini ilgilendiren bütün konuların tartışılabilmesi bir biçimde düzenlenmesini istemektedirler. İl Başkanı Şaban Yıldız ise üyelerin olağanüstü kongre ve sosyalist eğitim isteklerine şiddetle karşı koymaktadır.

Bu nedenle, geçtiğimiz Cuma günü Bakırköy ilçesi tarafından düzenlenen konferansa âdeta ilçeye baskın yapmışçasına Şaban Yıldız ve arkadaşları ile Mehmet Ali Aybar'ın gelmeleri, üyeler üzerinde soğuk duş tesiri yapmıştır. Böyle bir baskını ummayan konuşucu Murat Belge bile konuşmasını çekinerek ve ürkekçe yapmak zorunda kalmıştır.

Murat Belge'nin konuşması Millî Demokratik Devrim ve son gençlik olayları üzerineydi. Konuşucuya göre Millî Demokratik Devrim stratejisi ile TİP programı arasında büyük bir ayırım yoktur, bu yüzden TİP yöneticileri Millî Demokratik Devrim stratejisini savunulara karşı birleştirici ve toplayıcı bir tutum takınmalıdır. Son günlerdeki gençlik hareketleri ise kamuoyunun desteğini sağlayamamıştır, gençler hareketlerine başka bir yön vermelidir, vatandaşlar artık gençliğin üniversite işgal ve sokak hareketlerinden bıkmıştır.

Bu sözler üzerine genç üyeler söz istemiş ve son işgal ve boykot hareketlerinin Türkiye'de verilmekte olan demokratik mücadelenin bir parçası olduğunu belirtmişlerdir. Demokratik haklardan yoksun işçilerin fabrikaları, demokratik haklardan yoksun köylülerin ağa topraklarını işgal etmeleri ile demokratik üniversiteden yoksun öğrencilerin üniversiteleri işgal etmeleri birbirine bağlı olaylardır. Nitekim kendilerine üniversite olaylarının nedenleri anlatılan işçi ve köylüler, gençliği eylemlerinde desteklemektedir demişlerdir.

Bundan sonra Millî Demokratik Devrim stratejisi üzerine tartışılmış, yarı bağımlı, yarı feodal bir ülke olan Türkiye'de sosyalistlerin birinci hedefinin millî demokratik devrim olduğu açıklanmıştır. Millî demokratik devrim, asgarî program, sosyalist devrim ise azamî programdır. Sosyalistler asgarî programlarında azamî programlarının şiar ve sloganlarını kullanmazlar. TİP'in içinde bulunduğu çelişki, millî demokratik devrim aşamasında sosyalist sloganlarla hareket etmesidir. Bu temel ve doğru ilkeleri kabul etmeyenlerle birleşmek olanaksızdır. Türkiye'de bugün demokrasi ve anayasa gibi kavramlar sözde kalmakta, köylü ve şehirli

emekçiler en basit vatandaşlık haklarından bile yoksun bırakılmaktadır. Sırtını emperyalizme dayayan ve emperyalizmin desteği ile ayakta durabilen işbirlikçi sınıflar Türkiye'de demokratik kurumları işlemez hâle getirmektedir.

Bu konuşmalar üzerine söz alan Aybar, bu gibi tartışmaların ancak bir kulüpte yapılabileceğini, sosyalist bir partinin bir kulüp olmadığını ve sosyalistlerin emekçi halkın somut sorunları üzerine eğilmeleri gerektiğini söyleyip, Türkiye'de bürokratlar konusuna değinerek Osmanlı tarihinden bugüne dek bürokratların toplumumuzda oynadığı rol üzerine uzun bir açıklama yapmıştır. Anlaşılan Aybar'a göre millî demokratik devrim üzerine tartışmak kulüpcülük, bürokrat sınıfların tahlilini yapmak ise emekçi halkın somut sorunlarına eğilmektedir. Nedense A.P. den hiç söz etmeyen Aybar'a göre, C.H.P. bürokrasinin temsilcisidir, bürokratlar sırf iktidarda kalmak için her türlü kılığa bürünebilirler, devrilmesi gereken sınıfların başında bürokratlar gelmektedir. Kendisine Haydar Tunçkanat'ın raporundan söz edildiğinde ve nasıl oluyor da Amerika'nın Türkiye'de tasfiye etmek istediği kişilerin başında bürokratlar yer alıyor diye sorulduğunda, Aybar bürokratlara

karşı son derece saygı duyduğunu söylemiştir.

Yine Aybar'a göre Türkiye'de demokratik kurumların işlemediği ileri sürülemez. Meselâ köylü vatandaşların çoğunluğu seçimlerde oylarını kendi iradelerine göre kullanmaktadır.

TİP'in bilinçli üyelerini hayretten hayrete düşüren Aybar, ütopyacı sosyalizmin tarihe gömülmüş olmadığını, asıl kendini bilimsel sosyalist sananların ütopyacı olduğunu ileri sürmektedir.

Aybar'ın konuşmasında en «bilimsel» sözler kuşkusuz ki şunlardır: Diyalektik metodu iyi bilmek ve iyi kullanmak gerekir. Diyalektik, tezatitez- sentez değildir. Diyalektik; hâkim çelişki, falan gibi lâflarla da ifade edilemez.» Ama Aybar, bu iyi bilinmesi gerektiğini öne sürdüğü diyalektik metodun ne mene şey olduğunu açıklamaktan kaçınmıştır. Yalnız konuşmanın bir yerinde kendisine iktidara geldiğinde üretim araçlarının mülkiyetinin nasıl kamulaştırılacağı sorulduğunda Aybar «Atalarımız 'ayağını yorganına göre uzat' der. Oysa yorgan bir kumaş parçasıdır ve onu da oya göre uzatmak kabildir.» demiştir. Böylece diyalektik metodun pratiğe uygulandığının büyük bir örneğini vermiştir.

ayıkla pirincin taşını

Kime yarar

Yapılan incelemeler sonunda ilaçların üçte birinin hiçbir işe yaramadığı anlaşılmış.

Hastaya yaramaz da ya kime yarar! Bu sorunun cevabı, Turhan Rasief'in bir yönetmen için yazdığı şu iki dizede:

Aldığı karar
Kendine yarar!

Korku

Eskiden 23 Nisan bayramlarında çocuklarımız en yüksek makamlara geçip otururlardı.

Bu bayram böyle şeyler görmedik. Makam sahiplerinin gözleri «işgal» cilerden öylesine korkmuş ki, yavrularımızı bir iki saatliğine olsun oturtamıyorlar, koltuklarına... Ya kalkmazlarsa diye...

Eğer isterse

Demirel'de bir telâş! Seçimlerden önce radyo kanununu çıkarmak için harıl harıl uğraşılıyor.

İnönü daha da telâşlı! Oysa telâş boşu-

● rifat ilgaz

na İnönü'nün! 1950'lere kadar geceli gündüzlü radyonun mikrofonusunu elinden düşürmediği halde, ne oldu?

Halkımız kös dinlemiş! Önce söyletir söyletir sonra gene bildiğini yapar!

Bir mini etekli

İrlandalı 22 yaşında mini etekli bir milletvekili... Avam kamarasında Başbakan Wilson'a çatmış:

«Aklını başına getireceğim senin!» diye. Oysa bizim mini etekliler tam tersine, aklını başında alıyorlar insanın! İşte ortada politikacılarımız!

Ne fark var

Ankara'da bir Amerikan sineması... Bu sinemanın başında da Amerikalı bir subay! Günlük bir emir çıkarmış bu sinema komutanı: «Sivil ve asker, saçlı sakallı hiçbir Amerikalı, bu sinemadan içeri giremez!» diye.

Bir bildiri yayınlamış siviller hemen: «Askerin ödevi sivillere emretmek değil, onlara hizmet etmektir!» Ama hangi sivillere? Tröstleri yöneten, kasaları dolu sivillere tabii!..

28 Nisan olaylarının 9. yıldönümünde Dev - Güç "Anayasa ve Ulusal Bağımsızlık,, mitingi düzenledi

Devrimciler güçbirliği 27 Nisan Pazar günü Anayasa ve Ulusal Bağımsızlık mitingi düzenlemiştir.

Dev-Güç'e bağlı 30 kuruluşun desteklediği mitingin haberlerini önümüzdeki hafta vereceğiz. Ancak miting hazırlıkları da oldukça hareketli geçmiş ve iktidar çevrelerini büyük ölçüde tedirgin etmiştir. «Kanlı Pazar»ın baş tahrikçilerinden, «İslâmcı halkçı» cephe (!) nin yayın organlarından Babiâlîde Sabah gazetesi, «Kızıl Pazarıcı'lar yarın yürüyüş yapacak» diye manşetler atmış ve tahriklere girişmiştir.

Diğer yandan halkı mitinge çağırma hazırlıklarını yapan militanlar, polis baskısıyla karşılaşmışlar ve yer yer olaylar çıkmıştır.

Perşembe akşamı TMGT de yapılan bir toplantı sonucunda İstanbul, mitingi destekleyen kuruluşlarca semtler halinde paylaşılmış, ve militanlar duyurma faaliyetine girişmişlerdir. Bu arada en çok baskıya uğrayan Demokratik Devrim Derneği militanları olmuştur. Levent, Şişli, Pangaltı, Kasımpaşa, Alibeyköy, Taksim, Beşiktaş, Ortaköy semtlerini alan Demokratik Devrim Derneğine mensup militanlar, ekipler halinde çalışmalarına başlamış, ancak polisin sıkı takibiyle karşılaşmışlardır. Bu arada Levent - Şişli ekibinden Hikmet Gürdağ ve Ömer Duran yerlere yazı yazdıkları gerekçesiyle nezarete alınmışlar ve bir gece karakolda bekletilmişlerdir. Ertesi gün öğle üzeri serbest bırakılan mi-

28 Nisan'da satılmış iktidarın uşakları gençleri kurşunlamıştı.

litanlar tekrar görevleri başına dönmüşlerdir. Cuma akşamı ve Cumartesi günü de bildiri dağıtma ve afişleme devam etmiştir.

28 Nisan İstanbul
— Çekilen silâh kime? —

1 Mayıs İşçi Bayramı

1 Mayıs İşçi Bayramı ülkemizde Bahar Bayramı olarak kulanılmaktadır. Ve 1 Mayısın anlamı halkımızdan, işçilerimizden gizlenmiştir. Almanya'da çalışan işçilerimiz için Almanya Metal İşçileri Sendikasının çıkardığı «Metall Haberler» gazetesinde Y. Karahasan, 1 Mayıs başlıklı yazısında, şöyle diyor:

«1 Mayıs İşçi Bayramı 80 yıldan beri kutlanılmaktadır. Türkiye'de ise bugüne kadar buna izin verilmemiş, emekçi halka 1 Mayıs bambaşka bir ad altında yutturulmak istenmiştir.

1 Mayıs gerçekten emekçilerin bayramıdır. Bu günde emekçiler yalnız, 83 yıl önce Amerika'nın Chikago şehrinde meydana gelen olayları anmamakta, aynı zamanda uluslararası dayanışma içersinde olduklarını, sömürünün bulunmadığı, gerçekten demokratik bir ekonomi ve toplum düzenini gerçekleştirene dek savaşacaklarını açık bir şekilde dile getirmektedirler.

Neler oldu 83 yıl önce bugün? Amerikan emekçileri 1884 yılında Chikago'da yaptıkları bir

kongrede 1 Mayıs 1886 tarihinden itibaren günde 8 saat çalışacaklarına karar vermişlerdi. 1 Mayıs 1886 günü, günde 8 saat çalışma için greve giden işçilerin üzerine 2 Mayıs günü polis yürümüş, 6 emekçiyi bir anda kurşunla yere sermişti. Bunu protesto için 3 Mayıs günü yine bir miting düzenleyen Chikago işçilerinin arasına sokulan bir ajanın attığı bomba sonucu birkaç polis ölünce, rastgele emekçilerin üzerine ateş açan polis 4 emekçiyi daha yereserivermişti. Ayrıca fırsatı ganimet bilen egemen sınıf bununla yetinmemiş, 5 emekçi lideri yakalattırarak 49 gün süren «Sınıf Mahkemesi» sonucu beşini de idama mahkûm etmişti...

3 yıl sonra, Temmuz 1889'da Paris'te toplanan Uluslararası Emekçiler Kongresi, Fransız sendikacısı Lavigne'nin teklifi üzerine 1 Mayıs'ı «İşçi Bayramı» olarak kabul etmiştir. Bu gün Türk emekçilerinin de bayramıdır. Ve bayramlarını Anavatan'da da kutlamak en doğal haklarıdır.»

23 Nisan "Ulusal Egemenlik Bayramı,, dir!

Emperyalizm, gittikçe uyanan ve ulusal bağımsızlığına titizlikle sahip çıkmaya başlayan halkımızın bu uyanışı durdurmak, onu mistik bir uyuşukluğun içine itmek için, bir yandan bu uyanışı hızlandıran devrimcilere karşı açık saldırılara girişirken, diğer yandan Atatürk'ün önderliğinde verilen Kurtuluş Savaşının anılarına ve bu kutsal mücadelenin heyecanını tazeleyen günlere ve yıldönümlerine karşı sinsi bir saldırıya geçmiştir.

Yıldönümlerin, bayramların anlamlarını saptırmak, törenleri yozlaştırmak, böylece halkımızın devrimci heyecanını söndürmek istemektedirler.

Bir 23 Nisan, sanki kurtuluş mücadelemizin bir nirengi noktası değilmiş, sanki emperyalizme uşaklık eden İstanbul hükümetine karşı kurulan bir milli hükümetin doğuşu değilmiş gibi kutlanmak isteniyor.

23 Nisan töreni, çocukların giydirilip kuşatılıp bir moda defilesine çıkarılırcasına sergileneceği karnavallar haline getirilmek isteniyor.

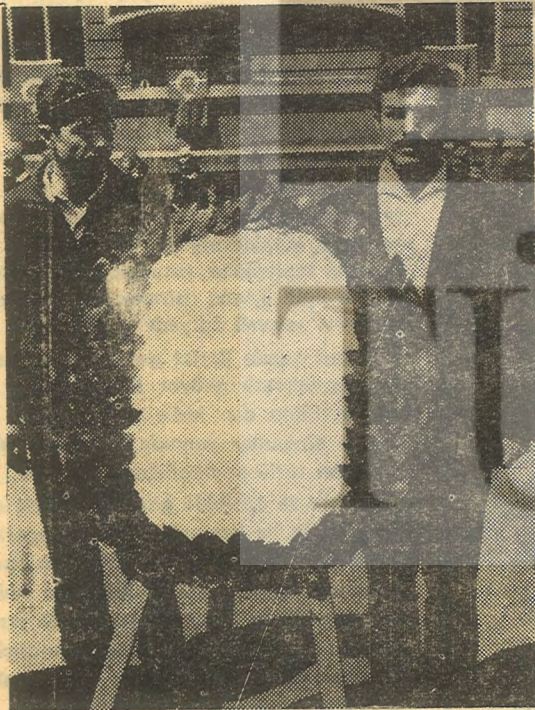
Ve bu sinsi saldırılar uyanık devrimcilerin ve halkımızın sert tepkileriyle karşılaşılıyorlar.

Millî bayramlarımızda, millî günlerimizde, 23 nisanlarda, 30 ağustoslarda işbirlikçi iktidarın resmî ve sivil güçleri ile gençler arasında, halkımız arasında çıkan olayların anlamı budur.

Devrimci güçler, ulusal varlığımıza yöneltilen bu sinsi saldırılara karşı direniyor, halkımızı bu saldırılara karşı uyarıyorlar.

Örneğin Balıkesir TÖS şube yönetim kurulunun yayınladığı bir bildiriye şöyle deniyor:

«Bu önemli günde ölümsüz önder Atatürk'ün bağımsızlık düşüncesini bir daha hatırlatmak isteriz. Atatürk (TAM BAĞIMSIZLIK DENİLDİĞİ ZAMAN TABİİ, SİYASİ, MALİ, İKTİSADİ, ADLİ, ASKERİ, KÜLTÜREL vs. HER BAKIMDAN TAM BAĞIMSIZLIK VE SERBESTLİK ANLAŞILMALIDIR. BU SAYDIKLARIMIN HER HANGİ BİRİNDE

Ahmet Akkol ve İlhami Kızılay çelengi tutuyorlar. Az sonra vali gelecek ve olaylar başlayacak.

BAĞIMSIZLIKTAN YOKSUN OLMAK, GERÇEK ANLAMI İLE TUM BAĞIMSIZLIKTAN YOKSUN OLMAK DEMEKTİR) diyor.

Bu yol gösterici bilginin ışığı altında ülkemizin bu günkü durumu incelenirse ATATÜRK yönetiminden bu yana derece derece bağımsızlığımıza gölge düşürüldüğü gerçeğini olumsuz da olsa görmemezlikten gelemeyiz. Tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye için Atatürk'ü her Türk'ün bu acı gerçeği olumlu yönde değiştirme savaşına tüm gücü ile katılacağına inancımız tamdır.

**YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE
NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE»**

Diğer yandan Zonguldak'ta çıkan CHP'nin yayın organı Sancak gazetesinde İlhami Kızılay şunları yazıyordu:

«Ulusal Egemenlik Bayramı bugün. Ne olmuş tarihte bugün? 49 yıl önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış Ankara'da. Topraklarımız düşman çizmeleri altında tozarken, kurup Büyük Millet Meclisini, egemenliğimizi ilân etmişiz. Ve bir amansız savaş açmışız emperyalistlere ki ya hey! Önümüzde kaçacak delik aramış düşman!

Sonra ne olmuş? Yıllar sonra düşman, çizmelerini çıkarıp ayağından, pırl pırl sivil elbiselerini giyip, para kesesini şangırdatarak sokulmuş sınırlarımıza. Kesenin ağzı açıldıkça sınır kapılarımız biraz daha aralanmış. Açıldıkça kesenin ağzı, bizim satılmışlar, düşmana kırılarak «gel» etmişler.

Gel ha gel!

Gel ha gel dostum...

Sonunda 57 milyar lira borç yüklenmiş belimize. Sonunda iki milyara yaklaşan bir yabancı sermaye girmiş yurdumuza... Sonunda yurdumuza giren sermaye, kazandığı kârı alıp götürmüş, aldığımız borçların faizleri oluk oluk dışarıya akmış! Bizimkiler de şaval kaval bakmışlar peşinden. Dışarıya akıp gidenler karşılığında aldıkları komisyonu koyup ceplerine, ağızlarını kapatmışlar. Hiç giden servetlerimize ses etmemişler de, «Bu gidiş nereye hey!» diyenlere dönüp havlamışlar. «Siz karışmayın, komünistlik etmeyin» demişler...

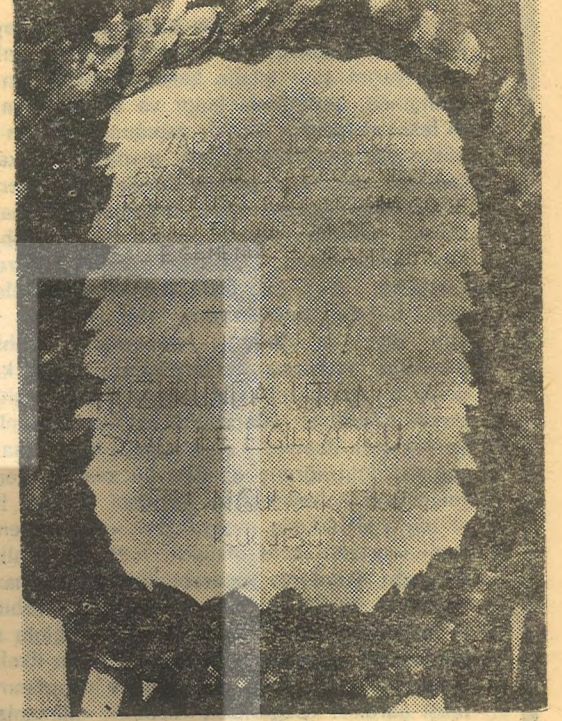
Aynı minval üzere, Ulusal Egemenlik Bayramının 49. yılına gelmişiz.»

Aynı gün Zonguldak'taki 23 Nisan törenine üzerinde «Yabancı ülkelere 57 milyar lira borçlandırılarak Ulusal Bağımsızlığına gölge düşürülen yurdumuzda, bir 'Ulusal Egemenlik Bayramı' kutluyoruz.

Atam! Huzurunda utanç ve saygı ile eğiliyoruz...» yazılı bir çelenkle katılan Zonguldak Fikir Kulübü yöneticileri valinin emriyle karakola götürülüyor oradan 1. Şubeye çekiliyor çelenklerine de polis tarafından «çocuk bayramı'nın ifade ettiği anlam ile bağdaşmadığı» gerekçesi ile el konuluyordu. Vali çelenge bakmış bakmış sonra da «utanılacak ne var?» demişti.

Aynı gün daha sert bir mücadele İstanbul'un Bakırköy ilçesinde veriliyordu.

Bakırköy'lü devrimciler 23 Nisan sabahı Atatürk alanına geldiklerinde Atatürk büstünün mermerinin paramparça olduğunu görmüşlerdi. Mermerin üzerinde yazılı olan «Hürriyet ve istiklâl benim kaderimdir» cümlesinin «istiklâl» yazılı bölümü kırılan kısma rastlıyordu.

Zonguldak Fikir Kulübünün koyduğu çelenk

Gençler hemen Kaymakam ve emniyet görevlilerini haberdar ediyor ve müsebbiplerin yakalanmasını istiyorlardı. Ancak Kaymakam ve emniyet yetkililerinin bir süre sonra verdikleri cevap «büstün tozu alınırken kazaan kırıldığı» oldu. Temizlik işçileri tam 23 Nisan sabahı büstün tozunu alırken koca mermeri param parça etmişlerdi! Derken bu formüle şahitler de bulundu. Önce bir temizlik işçisi geldi «ben temizlerken kırıldı» dedi. Arkasından bir başka temizlik işçisi daha çıktı o da «ben temizlerken kırıldı» dedi. Şahitler biraz çoğalmıştı ama olsun. Fazla mal göz çıkarmazdı.

Emniyet amiri «gördünüz mü» diyordu «kazaan kırılmış»

Fakat gençler bu «kaza» ya pek inanmamışlardı. Büstün önünde bayrak çekildi ve saygı duruşuna geçildi. Vakit akşam olunca bir kaza (!) nın daha farkına varıldı. Her bayramda büstü aydınlatan ışıklar bu gece yakılmamıştı. Sebebini soran gençlere Kaymakam, elektriklerin kesik olduğu cevabını verdi. Oysa gençler, getirttikleri bir teknisyenle kısa zamanda kesik elektrikleri açtılar ve lâmbalar yanverdi.

Ancak gençlerin bu heyecanı karşı devrimcilerin pek hoşuna gitmemişti. Önce saat 21 e doğru AP gençlik kollarından 5-6 satılmışı üzerlerine saldılar. Onlar dayak yiyip hastanelik olunca 50-60 kişiyle ve pür silah geldiler. Yanlarında tabanca ve bıçaklar taşıyorlardı. Gençler çekilmek zorunda kaldılar. Ancak saat 24 e doğru olayı öğrenen 60-70 kadar gencin alana gelmesi durumu tekrar değiştirdi ve AP liler kaçmak zorunda kaldılar. Bu mücadeleler emperyalizm ve işbirlikçilerinin sinsi saldırısına karşı verilmektedir ve verilmalıdır. Kurtuluş savaşımızın 50. yılı gelmiş çatmıştır. Ve bizler bu savaşın anılarına karşı yapılan en küçük saygısızlığı affedemeyiz.

«Kripto», Yunancada halk arasında «Maskeli» anlamına gelen bir sözdür. Proleter devrimcilerin, mücadeleyi maskeleyemeye ihtiyacı yoktur. Onlar, belki sosyalist toplumda yaşamı ömürleri yetmeden, bu uzun vâdeli savaşta «sosyalist toplum» şiarını atamadan, TAM BAĞIMSIZ, GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarı uğruna öleceklerdir.

Namuslu Demokratlar, Ne

Güneşli, pırıl pırıl bir bahar sabahı, keyifle iyimserlikle sokağa çıkan bir yirminci yüzyıl insanı, yarım saat içinde kendisini ortaçağın karanlığında, geriliğinde bulur ve bu geriliğin kara lekeleri insanın üzerine yapışır, örneğin oto-büste göt gezdirdiği gazete, manto giyen kadınlara azot sıkıldığını, polislin Büyük Millet Meclisini bastığını, yabancı eller tarafından bir başbakanın indirilip yerine başka bir başbakanın çıkartıldığını yazarsa; sonra durakda rastladığı bir arkadaşı mahkeme üyelerinden birinin değiştirilerek bir yazarın hukuk dışı ve bayağı numaralarla mahkûm edildiğini anlatırsa; derken karşı yönden kaçıp gelen bir gurup mitingçi, «aman o tarafa gitmel orada cihadçılar ellerindeki kamayla insanların barsaklarını deşiyor!» diye uyarıda bulunursa; ve çağımız için iğrenç sayılan bu olaylar hergün tekrarları katmerleşirse, yirminci yüzyılın insanı böyle bir ülkede «sosyalizm», «sosyal demokrasi», «ortanın solu ülküsü», hatta «liberalizm» v.b. gibi akımların yeşerebildiğine inanamaz. İnanamaz, çünkü, bu soy akımların yeşerebilmesi için, herşeyden önce ortaçağ geriliğinin aşılması, demokrasinin gereği olan ilkelerin yerleşmiş bulunması ve içtenlikle uygulanması gerekir. «Özgürlük», «hukuk», «hümanizm», «kişi hakları», «yurtseverlik».. gibi ilke ve kavramların umursanmadığı bir ülkede, nerde kaldı «sosyal demokrasi», nerde kaldı liberalizm? Liberalizmden bahsederken kelimelerin altını özellikle çiziyorum, çünkü böyle geri bir ortamda liberalizm bile barınmaz. Burjuva demokratik hareketin temel ilkelerinden olan «kişi özgürlüğü» gerçekleşmeden, emekçiler feodalların tahakkümündeki serfler durumundan kurtulup, emeğini istediğine satan, burjuva demokratik anlamda özgür insan niteliğini kazanmadan, liberalizm hayat hakik bulamaz.

Düşünelim biyol: Liberalizmin bile hayat hakkı bulamadığı bir toplumda, eşkıyalığın, satılmışlığın, ekonomi dışı baskının, koyu cehaletin sürüp gittiği bir toplumda atılması gereken ilk adım nedir? Böyle bir toplumda halk, herşeyden önce demokrasi mücadelesinin başarıya ulaşmasını özler. Eğer bir ülkede hukuk dışı işlemler alabildiğine yürütülüyor, egemen sınıflar astığı astık, kestiği kestik davranabiliyor, «özgürlük», «eşitlik», «kardeşlik», «hukuk», «yurtseverlik», «kişi hakları», «insanseverlik» lâfta kalıyorsa, iyimserlikle ortaya atılan «kooperatifçilik», «devletleştirme», «plânli ekonomi», «yabancı sermayenin boyunduruğundan kurtulma» haydi haydi lâfta kalır.

Herhalde Türkiye'mizde biraz böyle oluyor bu işler... Bir bakıyoruz, «kooperatifçilik» sloganını içtenlikle öne süren bir politikamız, öte yandan herhangi bir demokratik hakkın çiğnemesine göz yumuyor, ya da bu çiğneme kendisini doğrudan doğruya ilgilendirdiği zaman sesini yükseltiyor, ilgilendirmedeği zaman es geçiyor.

Neye yaradı «kooperatifçilik»? Neye yaradı «sosyal demokrasi»? Neye yaradı plânli ekonomi? «devletçilik»?..

Namuslu bir demokrat, bir halk deyiminin canlı anlatımındaki gibi, «bana gelince şapur şunur, başkasına gelince yarabbi şükür!» biçiminde davranamaz. İlkelere ya gerçek anlamıyla bağlıdır, (bu takdirde fikir namusunun gereği olarak, her olayda, her koşul altında aynı tepki

gösterilir), ya da başka küçük hesapların dümen suyundan gidilerek ilkelerden ve fikir namusundan ödün verilir. Duruma göre tavır takınmak, partizanca hesaplarla davranmak, namuslu bir demokrate yaraşmaz. Demokratik hak ve özgürlüklere bağlı gözükp yerine göre bundan ödün verenler, çağın gerisinde kalmakta direnen yobazlar kadar sorumludurlar. Bu durumda, her çağdaş ilkenin, her değer, her hakkın kim vurduya gittiği bir kördüğüşünden kurtulamayız. Kördüğüşü sürer dururken, örneğin, işbirlikçi sermaye-feodal ağa ortaklığının siyasi alandaki temsilcisi olan Adalet Partisinin başı Demirel, feodal boyunduruktan kurtulma ve bağımsızlık mücadelesi yapan demokratik güçleri ezme kalkışır ve bir yandan da tutup, «demokrasi»den, «hukuk nizamı»ndan bahsedebilir. Çünkü bir kördüğüşdür bu, olmayacak şey olur. Abdülhamid zamanındaki hafiyelik metoduna uygun biçimde, bir bay, koltuğunun altına raporların kabarttığı bir dosya sıkıştırıp, demokratik hayatın yerleşmesi sorununu dilinden düşürmeyen ünlü bir politikacımızı etkileyebilir. Demokratik hayatın yerleşmesi yolunda hukuk nizamının gereklerine uymakta titizlik gösteren ünlü politikamız, böyle hukuk dışı bir davranışın (hafiyelik yöntemlerinin) etkisinde kalabilirse, sonuç olarak hepimiz, âmiyâne deyişle «bulanık suda balık» durumuna düşmez miyiz? Ve bulanık su da balık avlamak gibi bir ortamın millet düşmanlarına yarıyacağı, faşizmin üstü örtülü ya da açık biçimde kol gezeceği besbelli değil midir?

Bizim bu sözlerimiz, demokratik güçlerin temsilcisi bulunan kişiler için bir uyarıdır. Ama bu uyarı, politik hesaplar sonucu biçimlenmiş, şu partiyi ya da bu lideri hasım olarak alıp bundan özel yararlar çıkartmayı düşünmüş entrikacıların uyarısı değildir. Biz bu uyarıyla, tüm demokratik güçleri, ulusumuzun kaderiyle ilgili bir göreve çağırıyoruz. Gün, o gündür: Demokratik güçler, demokratik ilkelerin ya bir tüm olarak tüm halkımız, tüm kişiler için eşit olarak uygulanması isteğinde bulunup bunu eylemle kanıtlarlar, ya da faşizmin karşısında pes ederler. Şurası da bilinen bir gerçektir ki, demokratik güçlerin faşizm karşısında pes etmesi, sadece «komünist» olarak tanınan kişilerin tasfiyesiyle kalmaz; faşizm, demokrasi mücadelesini yürüten tüm güçleri ve kişileri, adına ve kimliğine bakmaksızın tasfiye yoluna gider. Siz «demokratik mücadelenin gereği olarak» yurdumuzun herhangi bir kasabasında söylev vermeye giderseniz, ama öte yandan faşist uygulamanın piyonları, sizi o kasabaya bile sokmamaya kalkışsınlar, ya da taş yağmuruna tutarlar. Siz, parlamento kürsüsünden onları doğru yola çağırılmaya çalışırsınız ama demokratik ilkelerden ve anlayıştan yoksun bulunan bu gözü dönmüşler, üstü örtülü uygulamalarla, komisyon kurma numaralarıyla sizi parlamenter hayatın dışına atmayı tasarlarlar. Siz, basın ve radyonun millet üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılmıyacağını savunursunuz, onlar Mussolini ve Hitler gibi benzerlerine taş çıkartarak, başını ezme, radyoyu kendi propaganda aracı olarak kullanmaya hız verirler.

Bütün bu deneyleri yaşamış olan bir ulusun politika alanındaki sıvrılmış kişileri, bugün, «olanlar Mehmet'e oluyor, benim adım Hasan, bana ne?» diyemez. Faşizmin ipini koparıp gitme-

si, demokratik güçlerin ipleri elden kaçırmaması demektir.

Türkiye'mizde proleter devrimciler, TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarının gerçekleşmesi yoluna baş koymuş yurtseverlerdir. Proleter devrimciler bu şiarı sosyalizmin bilimi ve yurdumuzun gerçekleri ışığında saptamışlardır. Proleter devrimcilerin bu şiarı içtenlikle atıp atmadığı, sosyalizmin bilimine ve Türkiye'nin gerçeklerine içtenlikle bağlılığı ölçüsündedir. Eğer, sosyalist toplumun kuruluşu, demokrasi aşamasından geçmesizin bir sıçrayışta yapılabiliyorsa, proleter devrimciler bu şiarı asıl amaçlarını gizlemek için atmış sayılabilirler. Eğer bir ülkenin bağımsızlığı gerçekleşmeden sosyalist toplumun kuruluşuna geçilebiliyorsa, proleter devrimciler gene asıl amaçlarını saklamak amacıyla bu şiarı atmışlardır. Bunun tersi olarak, sosyalizmin bilimi, sosyalizme ancak demokrasi aşamasından geçilebileceğini kesinlikle söylüyorsa, proleter devrimciler «gerçekten demokratik Türkiye!» şiarını içtenlikle atmışlar ve benimsemişler demektir. Aynı şekilde, Türkiye'mizin gerçekleri, bağımsızlık mücadelesi başarıya ulaşmadan sosyalist toplumun kurulamayacağını ortaya koyuyorsa, proleter devrimciler «tam bağımsız Türkiye!» şiarını içtenlikle atmışlar ve benimsemişler demektir.

Proleter devrimciler, teorik olarak, bağımsız-

UYANIK OL

Son zamanlarda devrimcilere karşı provokasyon, iftira, saldırı kampanyaları aldı yürüdü. Anti-empyralist militanları halkın gözünde kötülemek, kamu oyunda aleyhlerinde bir ortam yaratarak onları yığınlardan tecrit etmek için ve yıldırıp sindirmek umuduyula türlü yöntemler uygulanıyor.

Polis romanlarına taş çıkartan gazete tefrikaları, kanlı pazar saldırıları, yurt basmalar, adam dövmeler, dergi idarehanelerinin aranması, evraklarına usulsüz olarak el konması kitap toplamalar, tutuklamalar, boykot olaylarıyla ilgili iğrenç iftiralar, vb., vb. herkesin malûmu- «ahvali âdiyeden» oldu.

Beri yanda ilerici geçinen çevrelerde de bir keşmekeştir gidiyor. Bir sürü ince (!) hesaplar, bilim dışı iddia ve tutumlar, oportünistçe sloganlar yanında kulaktan kulağa fıslıdanan türlü dedikodular.

Halk ve özellikle gençlik arasına sızan ajanların da bu keşmekeşten ve gençlerin heyecanından yararlanarak bir takım asilsiz iddialarını inandırabilecek kimseler bulabildikleri anlaşılıyor. Amaç, devrimcileri yanıltmak, tuzağa düşürmek, böylelikle de güçlülüğünü parçalayarak bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yolundan saptırmaktır.

Besbelli ki, seçim arifesinde, «Anayasa-

Neredesiniz ?

Ahmet SAY

Ama asıl «kripto» diye, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesine katılmayan, karşı-devrimci güçlerle el altından pazarlık eden ve bir yandan da zevahiri kurtarmak için «milliyetçi» ve «demokrat» rolünü oynayan göbekçilere denir. Bunlar, maskeli karşı-devrimcilerdir.

lık ve demokrasi aşamasından geçilmeksizin sosyalist toplumun kurulamayacağını kesinlikle bilirler. Pratik olarak ise, bugüne kadar denendiği gibi, bundan sonraki denemeler de gösterecektir ki, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin en ön safındaki savaşçılar proleter devrimcilerdir. TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarının içtenliğinden kuşku mu ediliyor? Bırakınız proleter devrimcileri, bakalım bu uğurda inançla savaşmaktan bir an için bile kaçınacaklar mı? Proleter devrimciler, öteki demokratik güçleri kullandığından, kendi amaçlarına araç ettiği için kuşku mu ediliyor? O zaman, sosyalist olmayan, proleter devrimci olmayan demokratik güçler kullansın onları... Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin asıl yükünü taşımakta bırakın proleter devrimciler ön safa atılsın! Kullanın proleter devrimcileri! Fedakârlık isteyen, cefakârlık isteyen yerlere onları gönderin Ve böylece bir daha, bir kez daha, yüzbin kez daha deneyin: İçtenlikle mi var bu kavgada, yoksa «kripto» mu bunlar?

«Kripto», yunancada halk arasında «maskeli» anlamına gelen bir sözdür. Proleter devrimcilerin mücadeleyi maskeleymeye ihtiyacı yoktur. Onlar, belki sosyalist toplumda yaşamaya ömürleri yetmeden, bu uzun vâdeli savaşta «sosyalist toplum» şiarını atmadan, TAM BAĞIMSIZ, GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarı uğruna öleceklerdir. Ama asıl «kripto» diye, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesine katılmayan, karşı-

devrimci güçlerle el altından pazarlık eden ve bir yandan da zevahiri kurtarmak için «milliyetçi» ve «demokrat» rolünü oynayan göbekçilere denir. Bunlar, maskeli karşı-devrimcilerdir.

Proleter devrimcilerin yüreğini yakan yurtseverlik ateşi, göbekli karşı-devrimci kriptoların maksatlı olarak kaleme aldıkları yazı dizilerinden toplanan yüzbinlerin keyfiyle tellendirilen siğaranın ateşine benzemez.

Aslında, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, özü bakımından burjuva-demokratik bir harekettir ve sosyalist olsun ya da olmasın tüm namuslu demokratların bu mücadeleye katılması gerekir. Çünkü, millîci sınıf ve tabakaların, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde saf tutması, bu sınıf ve tabakaların çıkarı gereğidir. Burjuvazinin, yerli sanayicinin karşısına yabancı sermayenin çıkması, sanayicimizin çıkarlarıyla bağdaşamaz. Küçük burjuvazinin, sözgelisi bir kaymakamın ya da valinin, bağımlı bir ülkede, yabancıların vesayeti altında bulunan bir ülkede görev yapmaya zorlanması, masasının üzerinde duran bayrağımıza gölge düşürür. Bir subayımızın yabancı komutanlardan emir almaya zorlanması, onun gerçek özlendirmeleriyle bağdaşamaz. Kasaba ve köy küçük burjuvazisinin yoksul tabakalarının yabancı boyunduruk ve feodal düzenin sonucu olan antidemokratik koşullar içinde kıvrılması, esnafın, zanaatkârın, küçük toprak sahibinin ve küçük tarım üreticisinin çıkarlarına

karşıdır. Faşist baskı altında haklarını korumayan işçi sınıfının yabancı sermaye tarafından sömürülmesi, gündün güne yoksullaşan ülkesinde işçilerin acısını bir kat daha artırır.

Millîci sınıf ve tabakaların, feodal üretim biçimi ve yabancı sermaye boyunduruğundaki durumunun, sınıfsal tavrının kısaca dökümü budur. Bu sınıfsal tavır, işçisiyle, köylüsüyle, küçük burjuvası, asker-sivil aydın zümresiyle, hatâ sanayicisiyle tüm buharı aynı piston ardında toplamaya, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine katılmaya zorlar. Ulusal Kurtuluş Savaşımız, bu sınıf ve tabakaların, ortak düşmana, saldırgan emperyalist ordularına karşı birleşmesiyle geliştirilmiştir. İkinci Millî Kurtuluş Savaşımız da aynı şekilde geliştirilecektir. Ezilen sınıf ve tabakalar, ortak düşmanlarına karşı omuz omuza savaş vereceklerdir.

Özetleyecek olursak, tüm millîci güçler, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde saf birliği durumundadır. Kütleleri feodal toplum düzenine ve emperyalist sömürüye karşı harekete geçirmekte, bilinçlendirmekte, ayrı gayrı yoktur. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini içtenlikle yürüten ve mücadelenin bütün cefasına katlanarak yiğitçe öne atılan proleter devrimcileri karşı-devrimin pençesine teslim etmek, ya da böyle bir duruma göz yummak, hiçbir namuslu demokrata yaraşmaz. O namuslu demokrat ki, millî demokratik devrimin öz bakımından kendi özlendirmelerini gerçekleştirecek bir hareket olduğunu bilir...

Namuslu bir demokratın savunduğu görüşleri bir sosyalist savunacak olursa çift rakkamla ifade edilen yıllar boyunca hapis cezasına çarptırılabilirdi ülkemizde, rejimin adını koymayı biz gene demokratik düşünceye inananlara bırakalım. Bu görünümün şimdilik gülünç olan yanı, «adamına göre işlem»dir. Hukuk düzeninde adamına göre işlem!... Sonra Demirel'inden Feyzioğullarına kadar gözümüzü yumup konuşalım: «Kanun vardır, nizam vardır...»

Biz, nizamdan ve o nizamın getirdiği müeyyidelerden, burjuva demokratik hareketin ilkelere anlıyoruz. Diağın ancak böyle bir platformda yürütülebileceğine inanıyoruz. Ve bu platform, sosyalistin işine gelip de başkasının işine gelmeyen bir platform değildir. Bugün, sosyalistlerin de savunduğu temel görüşler, her namuslu demokratın savunduğu görüşlerdir:

Namuslu bir demokrat, özgürlükçüdür.
Namuslu bir demokrat, eşitlikçidir.
Namuslu bir demokrat, insanların kardeşçe ilişkiler içinde bulunmasını ister.
Namuslu bir demokrat, hümanisttir.
Namuslu bir demokrat, feodal boyunduruktan kurtulma yolundaki mücadeleye bütün gücüyle katılır.
Namuslu bir demokrat, yurtseverdir, milliyetçidir, «ulusal bağımsızlık» ilkesini her koşul altında savunur.
Namuslu bir demokrat, bu ilkelerin biçimlendirdiği hukuk kurallarına titizlikle bağlıdır.
Namuslu bir demokrat, evrensel gelişime candan inanır.

Namuslu bir demokrat, eğitimin doğal yollarına uygun bir programla uygulanmasını ister.

Namuslu bir demokrat, isteklerini çekin (Sayfayı çeviriniz)

OLALIM

yı koruma kanunu» ve diğerlerini Meclis'ten geçirmeyi pek isteyen iktidar çevreleri, bir heyecan ortamı yaratmakta her bakımdan çıkar ummaktadırlar.

Bu, gerici tutucu ve işbirlikçi çevrelerin iftira ve tertiplerden başka çarelerinin kalmadığını göstermesi bakımından da ilginçtir. Dünyanın her yanında her zaman böyle olmuştur. Egemen çevreler devrimci güçlerin yükselişi karşısında çaresizliklerini, kendilerine rağmen hızla gelişen olaylar önünde hatalı ve haksız duruma düştüklerini anladıkları anda, işi, kendilerini bile inkâra kadar vardırıarak «hukuk devleti» nin, «demokratik düzen» in gereklerini hiçe saymakta, kaba kuvvete, ahlâk ve yasa dışı davranışlara başvurmakta sakınca görmemektedirler.

Böyle olunca da Anayasayı savunma görevi asıl demokratik devrimci güçlere düşmektedir. Ve bu güçler bunun bilincindedirler. Ayrıca kanunların dışına çıkmaya ne ihtiyaçları ne de niyetleri vardır. Bu böyle biline! Bağımsızlık mücadelesi, demokrasi mücadelesi, en meşru bir mücadele, ayrıca bir yurtseverlik görevidir. Bunun için gizlenmenin hiç gereği yoktur. Anayasa ve kanunlarımız böyle bir mücadeleye sapına kadar izin vermedikçe, bu mücadeleyi vatandaşlık görevi say-

maktadır. Devrimci güçler, mücadelelerinde Anayasanın kendilerine sağladığı hak ve özgürlüklerden son katresine kadar yararlanmaya kararlı olduklarını her fırsatta açıklamaktan geri kalmıyorlar. Asıl yakınmaları Anayasanın savunuculuğu rolünü kimseye kaptırmak istemez görünenlerin bir takım usulsüz, keyfi kısıtlamalarla bizzat Anayasayı hasır altı etmek istemelerindedir.

Önümüzdeki devrimci eylem Türkiye'yi tam bağımsız gerçekten demokratik bir ülke haline getirmektir. Bu en kutsal, en meşru hak ve görevi yerine getirmek için yapılan mücadeleyi bir takım gizli, kanun dışı örgütlere bağlı göstermek çabası, sadece ve sadece, bu gibi durumlarda provakasyon yapmakla görevli olan bazı makamların ve bu makamların emir aldığı işbirlikçi çevrelerin ve onların arkasında daha bilmem kimlerin işidir. Devrimciler bu meşru ve kanunî mücadelelerini herkesin, tüm ulusun gözü önünde, açık yürütmektedirler, yürüteceklerdir. Bir avuç, emperyalizm, işbirlikçi sermaye ve feodal ağa çevrelerinin dışında tüm Türk ulusunun tüm demokratik güçlerin çabasıyla Türkiye bağımsız ve demokratik bir ülke olacaktır. Mücadele güç de olsa mutlaka olacaktır.

Mücadelenin güçlüğü tuzaklara düşmemizi, oyuna gelip devrimci safları bölmemizi, iyi niyetten uzak ya da cahilce ve sorumsuzca telkinlere kapılmamamızı emreder; uyanık olalım!

Sosyalist parti ve yan kuruluşların diğer gerici parti ve kuruluşlardan en önemli farkı da bilime, özellikle sosyalizmin bilimine, ters düşmeyen bir çizgide eylem göstermekle yükümlü olmasıdır. Bilimsel çizgiye çapraz düşen oportünist görüşlerin en belirli niteliği, birlik ve beraberliği sağlama olanaklarını ortadan kaldırma yönündedir.

Oportünizmi etkisiz bırakalım

Saffet Sabri

Emperyalist boyunduruk altında çeşitli parti programlarının savunuculuğunu yaparak boyunduruğun gerçek niteliğini halkoyunun gözünden ırak tutma çabası reaksiyoner partilerin ortaklaşa izledikleri bir politikadır. Kendine hangi adı takmış olursa olsun sol bir partinin ya da ona bağlı yan kuruluşların gerçek kimlikleri de emperyalist boyunduruğa karşı takındıkları bu tutumla belirlenir.

Reaksiyoner partilerin, iktidarda ya da muhalefette olsun, boyunduruk altında, icra-i san'at etmeleri, çoğu kere, varlıklarının sürüp gitmesi için gereklidir. Ama, her hangi bir sol parti de, böylesine bir «san'at»a özendiğinde, bu tutum dönüp, O'nun eriyip gitmesinde, önemli bir etken olacaktır. Suçu, beş on yöneticiye yükleyip, sorumluluktan sıyrılmaya çabaları, bayağı politikacılığın yeni bir örneğini vermektense öteye gitmez. Hele bu yöneticilerin, böylesine bir açmazda girmesinde, aktif bir çaba gösterilmişse, sosyalist ahlak kurallarına uyar biçimde, öncelikle kendi kendini eleştiriyi öne almak, ve bundan böyle benzeri açmazların destekleyicisi olmamak gerekir. Evet, adı geçen sosyalist partinin, başarısında olsun başarısızlıklarında olsun, sorumluluğun kolektif niteliği ortadadır. Emekçi yığınların muhalefetine, Hamido'ların duvarları arasında kanalizasyon edip emperyalist boyundurukta dengeci bir rol alma çabasında olduklarını, başıbaşa ilân edenler kadar, onların önünde bin bir şaklabanlıkla alkış tutup, takla atanların da sorumluluğu vardır. Hiç olmazsa bu gibilerin, parti yöneticilerinin devrimci çizgiden ayrılmasına karşı çıkmış olanlara saygısızca dil uzatmamaları gerekir.

Hepsi bir tarafa, bütün bu iç çatışmaların da etkisiyle devrimci çoğunlukta, emperyalizm konusunda, küçümsenmeyecek bir görüş birliğine varılmış olduğu da ayrı bir gerçektir. Örneğin, emperyalizmin, kapitalizmin son aşaması oldu-

ğu, emperyalist monopollerin, yalnız kendi ülkelerindeki işçi sınıfını sömürmekle yetinmeyip, ekonomik, politik ve askeri hegemonyaları altında tuttukları, geri kalmış ya da az gelişmiş ülkelerdeki sömürülen sınıfları, —olduğu kadarile işçi sınıfını— bir avuç ihanet gürühu bir tarafa, derece derece tüm toplumu sömürüp, söz konusu ülkelerin, yer-altı yer-üstü servetlerini yağma ettikleri, emperyalist düzenin varlığının, öncelikle, kendi dışındaki ülkelerle kurduğu, böylesine ilişkilerin sürüp gitmesine bağlı olduğu ve Amerikan emperyalizminin de, memleketimizde kurduğu hegemonyayla aynı yolu izlediğinde, sosyalist sözcüğünü benimsiyenler arasında, önemli bir görüş ayrılığına rastlanmaması, hiç de küçümsenmeyecek bir aşamadır.

Emperyalizme karşı girişilecek eylemdeki birliğin (vahdet) sağlanmasında, bu aşama, kuşkusuz önemli bir etken olacaktır. Fakat şimdilik potansiyel bir etken olmaktan öte gidememekte ve soldaki dağınlığı önlemekte yetersiz kalmaktadır.

Sosyalizmin bilimi bize, emperyalizmle böylesine bir ilişki içinde olan ülkelerdeki ana çatışmasının, emperyalistler ve onlarla işbirliği içinde olan bir avuç ihanet gürühu ile tüm millet arasında olduğunu ve bu çatışmanın ancak millî devrimci savaş metoduyla çözümlenebileceğini öğretir. Sosyalist parti ve yan kuruluşların diğer gerici parti ve kuruluşlardan en önemli farkı da bilime, özellikle sosyalizmin bilimine, ters düşmeyen bir çizgide eylem göstermekle yükümlü olmasıdır. Bilimsel çizgi paralelinde eylem gösteren bir parti ya da yan kuruluş birlik ve beraberliğin sağlanması yolunda en önemli adımlardan birini atmış demektir. Oysa bilimsel çizgiye çapraz düşen oportünist görüşlerin en belirli niteliği, birlik ve beraberliği sağlama olanaklarını ortadan kaldırma yönündedir. Şayet, sosyal olayların hızlı gelişmesi nedeniyle,

sosyal olaylar arasındaki ilişkilerin kanunlarını ortaya koyan bilim kitaplarının, daha entertepte dizilirken, eskidiğini öne süren, sosyalizmin biliminin gerçekliğine kuşku düşürme çabasındaki oportünist görüşler sosyalist bir partide uzun yıllar egemen olursa, her kafadan ayrı bir sesin çıktığı bu ortamda, birlik ve beraberlikten söz edilemeyeceği meydandadır. Hele bu oportünist görüşleri savunanlar kendilerine bu tutumlarından ötürü karşı çıkan en bilinçli ve aktif militanları saf dışı etme oianasını da bulurlarsa açılan yaraların kapanma şansını da ortadan kaldırıyorlar demektir. Sorumluluğun büyüğü yine sadece bazı yöneticilerin değil, oportünist unsurların örgüt içinde böylesine güçlenmesine çanak tutanların, böyle bir gelişmeye engel olamayanların ya da engel olmaya çalışanlara vaziyet alanlarındır.

Sahici bir sosyalist için, oportünist olmamak yeterli bir davranış değildir. Sosyalist aynı zamanda oportünizmin örgüt içinde güçlenmesini önlemekle de kendini görevli bilmelidir.

Oportünist yöneticilerin ve uzun süre onların dümen suyundan ayrılmayan organların nefesleri özellikle hızla gelişen anti-emperyalist hareketlerin etkisiyle bir ara kesilir gibi olmuştur. Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye sloganının TİP mensupları dahil tüm ilerici kuruluşlar tarafından benimsenmesi bu oportünist hezimetin en somut kanıtıdır. Bu aynı zamanda memleketimizdeki ana çatışmanın doğru olarak saptandığının özellikle sosyalistler ve sosyalizme sempatisi olanlar tarafından genişlemesine benimsendiğinin de işareti. Bu da hiç küçümsenmeyecek bir aşamadır. Bu aşama sosyalistler arasındaki dağınlığın önlenmesinde kuşkusuz önemli bir etken olacaktır.

Ama ana çatışmanın emperyalizm ve bir avuç işbirlikçisiyle tüm millet arasında olduğunu saptayıp bu gerçeğe uygun düşen eyleme girişmenin sosyalist partiye kimliğini kaybettirip diğer burjuva ya da küçük burjuva partilerinin yürüncesine sokacağı yollu oportünist görüşler seçimlerin yaklaşmasıyla tekrardan ortalığı bulandırmaya çabasıdır.

Oysa, sosyalist bir partinin kimliğini kaybetmemesi, bilimsel çizgiden uzaklaşmayı, ana çatışmayı doğru olarak saptamasına ve bunun sonucu sömürden aslan payını kapama emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin karşısına dikilmesiyle mümkündür. Parti dışında kalan tüm millî güçlerin desteğini sağlamanın başka yolu yoktur. Anti-emperyalist eylemde öncülük iddiaları, sol gevezelikten çıkıp, ancak bu yoldan, tutarlı ve gerçek bir nitelik kazanabilir.

Sosyalist parti toplumun büyük çoğunluğunu teşkil eden şehir ve köylerin proleter ve yarı proleterlerini örgütlemekle görevlidir. Diğer sınıf ve tabakalardan, zuhurat kabiline, parti saflarına katılan unsurlar bu genel kuralı değiştirmez. Sosyalist parti emperyalizmle tam bir işbirliği kurmuş, sermaye çevreleri ve onların müttfikli feodal kalıntıları dışındaki, millet kavramının kapsamına giren diğer bütün sınıf ve tabakaları parti içine alıp örgütlemekle görevli değildir. Tam tersi proleterya dışında kalan bu sınıf ve tabakalardan, zuhuret kabilden gelen unsurlar, parti yönetiminde —ne kadar iyi niyetle olursa olsun— önemli bir yer tutarlarsa, partinin devrimci soluğu ciddi olarak

Namuslu Demokratlar neredesiniz ?

meksizin, dobra dobra, heyecanla, hatta edebî anlatım niteliği kazanacak bir üslûbla ortaya koyar.

Şimdi soralım: Sosyalistlerin içtenlikle ileri sürüğü TAM BAĞIMSIZ VE GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE şiarı, yukarıda sıraladığımız bu ilkelere hangisini zedelemektedir?

Ülkemizde olan bitene bakacak olursak zedelenen (şimdilik) sosyalistlerin şahsında demokrasidir, demokratik ilkelere.

Biz, özgürlüğün, eşitliğin, kardeşliğin gerçek anlamda uygulanabilmesi ve insanın maddî - mânevî gelişimi için gerekli tüm olanakların sağlanması amacıyla mücadelemize devam edeceğiz! Biz, «yaratılışa tıpatıp uyan bir varoluş»u gerçekleştirmek için, insanlığın tüm yaralarını sarmaya devam edeceğiz. Biz, köylümüzün feodal boyunduruktan kurtulması mücadelesine devam edeceğiz. Biz, ulusal bağımsızlığımızı hiçbir mâzeret ditlemeksizin sonuna değin savunacağız. Biz, antidemokratik yasaların kaldırılıp, çağdaş insanlığa yaraşan hukuk düzeninin yerleşmesi uğruna demokratik mücadeleye devam

edeceğiz. Biz, evrensel gelişime bütün kapıları açan dönüşümleri gerçekleştireceğiz. Biz, eğitimin doğa yasalarına uygun bir programla, insanın iradesini ve eylemini etken kılarak uygulanmasını sağlamak yolunda olanaklarımızı seferber edeceğiz. Biz, sözümüzü açıkça, her yerde ve her zaman söyleyeceğiz!...

Ve siz, ağalar! emperyalistler! İşbirlikçiler!.. Özgürlük (!) şimdilik sizin: Tahakküm altında tuttuğunuz köylülerin, serbest ücretli işçi durumuna gelmesini engelleyin! Askerî üslerinizden Coca-Cola'nıza kadar içimize girip halkımızı sömürün! Yerde gördüğünüz ve tanımadığınız bir insanı bıcağıyla yüksek hümanist duygularınızı ispatlayın! Bunlara karşı çıkan özgürlükçüleri «hukuk düzeni»nizde boğun! Şariat mekteplerini açın, eğitim anlayışınızı koyu cehaletten medet umarak uygulayın! Bütün bunların hiçbirini olmuyormuş gibi demokrasiden, hukuktan dem vurup ahlâklı davranışınızı gösterin!...

Ve de, siz namuslu demokratlar, özgürlükçüler, milliyetçiler! Tercih sizin! Beğenin beğendiğinizi!..

kısıldı demektir. Burjuva sınıfından, küçük burjuvadan asker sivil aydın zümrelerden de sosyalizmi benimsemiş, iyi niyetli unsurların sosyalist bir partiye katılmaları doğaldır. Ama bu unsurların, bu iyi niyetlerini ille de partinin yalnız en önemli yönetici kadrolarında göstermelerini gerektirmez.

Proletaryanın, millet kavramının kapsamına giren, bu diğer sınıf ve tabakalarla da çatışması vardır. Proletarya, millî nitelik taşıyan burjuvazi ile de çatışma halindedir. Derece derece küçük burjuvazi, asker sivil aydın zümreyle de çatışmaları vardır. Ve son tahlilde bu sınıf ve zümreler de geniş çapta proletaryanın yarattığı artı değerden karınca-kaderince yararlandıkları oranda vardılar. Proletaryamız, bir yandan emperyalizm ve yerli işbirlikçilerine, bir yandan millet kavramının kapsamına giren diğer sınıf ve tabakalara artı değer yetiştirmek için alınteri dökmek zorunda bırakılmıştır. Doğal olarak her iki sömürüye de karşı çıkacaktır. Aksi halde asgarî biçimde de olsa günlük geçimini sağlama olanaklarından yoksun kaldı demektir.

Yalnız emperyalizmin geri kalmış ülkelerde kurduğu hegemonyanın bu ülkelerdeki normal gelişmeleri, tayin edici bir biçimde önlediğini gözden irak tutmadan, soruna eğilmemiz gerekir. Örneğin emperyalizmin ilk hedeflerinden biri, musallat olduğu ülkenin yer-altı ve yerüstü servetlerinin yağmasını sağlamak için gerekli imtiyazları elde etmektir. Yer altı servetlerinin elden çıkmasıyla üretim güçlerinde gerekli gelişme olanaklarının en büyük bir darbe yiyeceği ortadadır. Sanayiî gelişmesinde ham maddenin önemi ortadadır. Sonra ham madde denilen şey, deniz suyu gibi, tükenmez bir nesne değildir. Yabancı monopollere bunların yağması için fırsat verilirse el oğlu alıp götürür onu. Geri kalmış ülke de avucunu yalamakla kalır. Emperyalist düzenin sürüp gitmesi için, geri kalmış ülkelerdeki yeraltı servetlerinin yağması, zorunludur. Ya silâh kullanarak ya da geri kalmış ülkelerden ayarlanan yerli işbirlikçiler aracılığı ile bu yağma sürdürülmektedir. Artık asrımızda daha çok bu yerli işbirlikçiler aracılığı geçerlidir. Emperyalistler yer altı servetlerinin yağmasından elde ettikleri misli görülmemiş kârlarla yetinmezler kuruluş masraflarını gayet kısa sürelerde amorti eden tüketim sanayiî aracılığı ile de yine misli görülmemiş vurgunlar yaparlar. Bankalar, sigortalar, ithalât-ihracat yollarından elde ettikleri avantajlar da bunlara eklenmektedir. Geri kalmış ülke monopollerin emrinde, en tatlı işlerin çevrildiği bir pazar durumuna sokulacaktır.

Toplumun millici güçleri, kendilerine karşı, etkili bir biçimde, karşı çıkamadığı sürece, emperyalizmin geri kalmış ülkede yapmıyacağı mel'ânet, işlemeyeceği cinayet yoktur. Örneğin Yerli işbirlikçilerini denetiminde tutabilmek için bütün devlet kurumlarına sivil ve asker uzmanları yerleştirmenin yolunu bulur. Geniş halk yığınlarının nabzını ölçmek için, barış gönüllüleri ismi altındaki, casuslarını seferber eder. Geri kalmış ülke, başına örülen çorabın, neme-nem şey olduğunu anlamakta gecikebilir, ama, emperyalizm, suçunu müdriktir. Tedirgindir. Yine de kendini emniyette hissetmez. Yerli ordunun kumanda mevkilerini elde etmenin yollarını bulur. Ayrıca her hangi bir anti-emperyalist ayaklanmaya ya da onaylamadığı bir sosyal gelişmeye müdahale edecek olan, kendi silâhli güçlerini de geri kalmış ülkenin topraklarına yerleştirir.

Bütün bunlara rağmen, dünyamızda, emperyalizmin sömürü alanı olmaktan sıyrılmayı başarmış, ülkeler de vardır. Emperyalizmin, bu ülkelerle, nasıl bir ölüm kalım çatışması içinde olacağı, ortadadır. Bu bakımdan, emperyalistler, geri kalmış ülkeleri, muhtemel bir savaşta, ileri karakol olarak, kullanmanın yollarını da arayacaklardır. Bugün, böylesine bir savaşta, son sözü söyleyecek silâhlar, nükleer silâhlardır. Emperyalizmin kurduğu üs ve tesisler, bu ülkeleri, her an için, haritadan silinme-

leri tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Emperyalizmin geri kalmış ülkelerle kurmuş olduğu yukarıda kısaca değindiğimiz böylesine ilişkileri bir an için gözden ayırmadan kalkınma edebiyatı üzerine nutuk atanların gerçek tutumlarını ve kimliklerini nasıl millîtimize anlatmak zorundaysak, emperyalizmle, aynı, ya da benzeri ilişkiler içinde, düzen değişikliği /peşinde koşanların da maskelerini düşürmek zorundayız. Millî bağımsızlıktan ayrılmayıp, haysiyetli bir millet olarak, varlığını sürdürmekte kararlıysak, öncelikle emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin sultasından sıyrılmanın yolunu bulmak zorundayız. Bu sulta işçi sınıfımızı sömürmekle yetinmiyor, üretim güçlerinin gelişmesini önleyerek aynı zamanda bu sınıfın nitelik ve nicelik bakımından gelişmesine de engel oluyor. İşçilerimiz, sömürüye karşı savaşmaktan çok, işsiz kalmakla savaşmak ya da iş bulmak için savaşmak zorunda kalıyor. En uzak yabancı ülkeler dahil, memleket dışında alınteri satıcılığına çıkmak zorunda bırakılıyor. Dış ülkelerdeki işçilere karşı, grev-kırcılığı yapmak zorunda bırakılıyor. Emperyalizmle kurulmuş olan bu ilişkilerin, millî niteliğini kaybetmemiş burjuvaziye, sermaye teraküm ettirmesi şöyle dursun, onu kendisine avuç açar durumda bırakmakta, giderek geniş çapta iflâslarını hızlandırmaktadır. Yine aynı ilişkiler sonucu, aynı sömürü mekanizmasının dışlıları arasında kalmanın sonucu millet, bu yabancı sermaye çevrelerine belini doğrultamaz biçimde borçlandırılmaktadır. Bütçe giderlerini karşılamak için karşılığı olmayan paraların bastırılması hızlandırılmakta bunun sonucu pahalılık durmadan artmakta şehir ve köy proleterlerinin sefaleti yanında, küçük burjuvazide de yoksullaşma yaygın bir nitelik kazanmaktadır.

Emperyalizmle böylesine ilişkilerin egemen olduğu bir ülkede, millî niteliğini kaybetmemiş hangi sınıf ve tabakaları temsil eden parti iktidarda olursa olsun, dayandığı sınıf ve tabakaların öz çıkarlarına karşı bir politika izlemek zorunda kalacaktır. Böylesine ilişkiler içinde millî nitelikte olmak kaydıyla ne kapitalist düzen, ne ortanın solu düzeni, ne sosyalist (!) düzen, ne de askerî bir cunta düzeni söz konusu olmaz. Emperyalizmle böylesine ilişkiler içinde ancak mevcut statükonun şu ve ya isim altında sürüp gitmesi kaçınılmazdır.

Atalarımızın, kan dökme dökme, bizlere miras bıraktığı bu memleketin, içinde bulunduğu bugünkü açmazda girmesinde olsun, ve bu açmazdan kurtulmasında olsun, son tahlilde, sorumluluğun ağırlığı, millet kavramına giren sınıf ve tabakaların omuzlarındadır. Bu sınıf ve tabakalar, aralarındaki çatışmaları, memleketin emperyalizmle olan, yukarıda kısaca değindiğimiz, ilişkilerinin süzgecinden geçirip, emperyalistleri ve yerli işbirlikçilerini defedebilmek için, güçbirliğine girişmek zorundadırlar. Sosyalist parti dışındaki siyasî kuruluşların iç çatışmalarını yok farzedip, bu parti mensuplarını tüm olarak karşıya almayı sağlık veren oportünist görüşlere, daha fazla itibar etmemeliyiz. O partilerin de kendi sınıfsal çıkarlarını gerçekten savunan mensupları olduğu gibi, bir yandan emperyalist çevreler göz kırıp bir yandan vatan millet edebiyatı yapan oportünistleri de olacaktır.

Sonra, mevcut partilerden hiçbirine itibar etmeyip, hepsine sırt çeviren hattâ, seçimlerde oyunu bile kullanmayan, koca bir vatanında unutmamamız gerekir. Bu vatandaşların sayıları aynı koşullar sürüp gittiğinde, gelecek seçimlerde, seçimlere katılan vatandaşların sayılarını geçme

eğilimi gösterir bir hızda çoğalmaktadır.

Şehir ve köy proletaryasının, kitle halinde bir çoğunlukla oylarını kapmakta başarı sağlayan DP ve AP nin, yine şehir ve köy proleterlerinin bir diğer büyük çoğunluğunu sandıklardan uzaklaştırması, —hem de sayılarını hızla çoğaltarak— toplumumuz bakımından önemli bir gelişmedir.

Reaksiyoner partilerin oyununa gelmeyip onlara sırt çevirmekte olan bu geniş yığınların tutumu, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin millet kavramına giren sınıf ve tabakalardan tecridinde de, kendiliğinden, olumlu bir etken sayılabileceği gibi, millici güçbirliğinin yaygın bir nitelik kazanması halinde, bu kendiliğinden olumlu etken, aktif bir dönüşüme geçme olanaklarını da bulacaktır.

Sonuç olarak diyeceğimiz şudur: Devrimci bir çizgide eylem göstermekte kararlıysak bu eylemimiz öncelikle emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin millet olarak varlığını tehdit eden boyunduruğunu parçalama yönünde olmalıdır. Çünkü emperyalizm ve işbirlikçileri bu boyunduruk aracılığı ile kurdukları sömürden aslan payını almaktadırlar. Bu sömürünün asıl ağırlığı şehir ve köy proletaryamızın omuzlarındadır. Millet kavramına giren diğer sınıf ve tabakalar da derece derece bu sömürünün etkisindedir.

Emperyalist boyunduruğun parçalanması devrimci savaş metodunun uygulanmasıyla gerçekleşir. Bu da millet kavramına giren sınıf ve tabakaların güçbirliğini zorunlu kılmaktadır. Sosyalist parti ve yan kuruluşlar bu güçbirliğinde etkili oldukları oranda öncülük iddiaları gerçek bir nitelik kazanabilir.

Emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin tecridi sorunu hem taaruzda hem de savunmada olduğumuz sürece önemi kaybetmemektedir. Devrimci güçler bu tecrit sorununda, oportünizmin etkisiyle, beceriksizlik gösterirlerse, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin devrimci güçleri tecrit ve hattâ imha plânlarına ortam hazırlanıyor demektir.

Oportünizmi etkisiz bırakalım. «Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye İçin Ulusal Güçbirliği» yolunda daha da sık saflarda birleşelim.

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır * Eskiz ve program hazırlanır Objektif tavsiyelerde bulunulur * Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no: 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın: 60405/155)

Sosyalist gençlik örgütümüzdeki son gelişmeleri ve bugün nerde bulunduğumuzu anlamak için geçmişe kısaca göz atmak gerek. Başlangıçta FKF nin tartışma ortamı ve iç dinamizmi yoktu. Uyuşuk, ölü bir havası vardı... Bu havayı doğuran nedenler de vardı. Bu dönemi karakterize ettiği için o zaman yönetici olan bir kişinin şu sözlerine bakmak yeter. Bu yönetici eleştirilere karşı şu cevabı veriyordu:

«... tabanın bilmediği birçok önemli şeyler olabilir. Biz yüksek yerlerdeki kişilerle irtibat kurarız, bunları öğreniriz. Ve bir eylemin yapılıp yapılmayacağına karar veririz. Faşizmin ne zaman gelip gelmeyeceğini yüksek yerlerdeki daha iyi bilirler... Onun için bizim kararlarımız eleştirilmez.»

O zamanki yöneticilerin oportünizmden icazet aldığı bu sözlerden anlaşılıyor. Fakat çok

geçmeden oportünizme ve ondan icazet alan gençlik yöneticilerine karşı sıkı mücadele başladı. Oportünizm gittikçe bir dar çemberin içine sıkıştıyordu. Nihayet son genel kurulda, genel merkezde tamamen ve sekreterliklerde kısmen elendiler. Bu arada eski yöneticilerden doğruyu görüp proleter sosyalistlerin saflarına katılanlar oldu. Gene de çoğunluğu tartışmada ve devrimci eylemde arkada kalmaya devam etti. Bunlar pusuya yatıp fırsat kollamaya ve devrimcileri yıpratmak için yalanlar uydurmaya başladılar. Onlar bu yolda uğraşa dursunlar... Özellikle İstanbul sekreterliğinin tabanında devrimci kanat gün geçtikçe güçleniyordu. Bu hızlı gelişim oportünizmin nefesini kesiyordu. Tek çıkar yolu istifada buldular. Eski kliğin de etkisiyle grup halinde istifalarını açıkladılar. İstifa gerekçeleri şuydu:

«...Tam bağımsızlıktan ve demokratik devrimden yana güçlerle güçbirliği yapmak sağ oportünizmdir. (!) Genel merkez DEV-GÜÇ'e girdi. Zaten genel merkezle bizim aramızda stratejik plânda uyumsuzluk vardı. Biz bu uyumsuzluğun eylemde ortaya çıkmıyacağını umuyorduk. Umduğumuz gibi olmadı...»

Ortaya koydukları gerekçede bile tutarsızlıkları ortada. Şöyle ki

Bir kere değişik stratejileri benimseyen organların eylemde uyumalarını düşünmek MARKSİST ayırımla bağdaşmaz. Bu davranışı biçimi düpedüz küçük burjuva kaypaklığıdır... Aynı gerekçeyi başlangıçta göstererek istifa edebilirlerdi veya inandıkları yolda mücadele edebilirlerdi. Bu yolu seçmemeleri sonuçta art niyetli olduklarını gösterdi.

Bizim onlara iki sözümüz olacak:

Bir kere biz emperyalizmin boyunduruğundayken «Sosyalist Türkiye» rüyaları görmüyoruz. Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşan tüm örgütlerle güçbirliği yaparız. Bizim hedefimiz eylemde tüm anti-emperyalist ve demokratik güçlerin güçbirliğini sağlamak güçbirliğinde ve en ön saflarda emperyalizme işbirlikçilerine ve feodal kalınlara karşı savaşmak ve giderek tüm emekçi sınıflarla birlikte cephemizi güçlendirmek.

Onlar devrimcilerin ayağına dolaşmaktan vaz geçsinler.

Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için savaşanlar...

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

İnsan toplumlarının gelişiminin temel kanunu, üretim tarzları ne olursa olsun bütün toplum biçimleri için ortak ve geçerli olan kanun, toplumun üretim ilişkileri ile üretici güçlerin karakteri arasında zorunlu uygunluk kanunudur. Toplumda egemen durumda olan üretim ilişkileri üretici güçlerin genel karakterine ve gelişim düzeyine uygun düşmek, onların karşılığı olmak zorundadırlar.

Daha önce üretim tarzının üretici güçlerle üretim ilişkilerinin diyalektik birliği olduğunu söylemiş ve bu üretici güçlerin, bunlar içinde de üretim araçlarının üretimin en başta değişen ögesi olduklarını belirtmiştik. Üretim ilişkileri üretici güçlerde meydana gelen üretici güçlerle üretim ilişkileri aralarında karşılıklı etkileme ve etkilenme ilintileri içinde bu sine bağlı olan üretim ilişkileri de üretici güçlerin gelişmesini yavaşlatır ya da hızlandırır... İşte üretici güçlerin karakterleri ile üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uygunluk kanunu burada kendini gösteriyor. Üretim ilişkileri artık üretici güçlerin atılımına uygun düşmedikleri zaman bu güçlere karşı bir engel rolü oynuyorlar. Tersine üretim ilişkileri özünde üretici güçlerin durumuna uygun oldukları zaman bir dürtücü, hızlandırıcı rol oynuyorlar. Toplum tarihinde üretim ilişkilerinin yalnız engelleyici bir rolde olduklarını düşünmek yanlıştır. Belli bir üretim tarzı tarihinin başlangıcında üretim ilişkileri üretici güçlerin durumuna göre biçimlenmiş oldukları için bu güçlerin gelişmesi doğrultusunda etki gösterirler. Ama üretici güçler daha büyük bir hızla geliştikleri için üretimin tarihi süreci içinde, zamanlar, üretim ilişkileri eskimiş, zamanı geçmiş bir duruma gelir ve artık üretici güçlerin atılımına uygun olmaktan çıkarlar; bu güçlerle çelişik hale gelirler ve sonuç olarak da

ÜRETİM İLİŞKİLERİ İLE ÜRETİCİ GÜÇLERİN KARAKTERİ ARASINDA

Zorunlu Uygunluk Kanunu

onlar için bir engel teşkil etmeye başlarlar.

Örneğin kapitalizm başlangıçta üretici güçlerin gelişmesine büyük bir hızlanma, yükselme getirmiştir. Çünkü her yeni teknik, üretimde gerekli emek zamanını azaltarak artı değeri, dolayısıyla kapitalist kârı arttırıyordu. Zamanla üretici güçlerin son derece gelişmesi sosyal bir karakter almasıyla üretim ilişkileri bu güçlerin gelişmesini köstekler duruma gelmiştir. Örneğin atom enerjisinin ulus yararına barışçıl amaçlar için kullanılması özel kapitalistler tarafından gerçekleştirilemez. Bu kadar pahalı ve çok büyük sermayelerin bağlanması gerektiren bir teknikle, kapitalist ekonominin temel kanunu gereğince azami kâr ancak devletlerin savaş siparişleriyle elde edilebilir.

Ama, üretim ilişkileri üretici güçlere oranla ne kadar geri kalmış olurlarsa olsunlar er ya da geç mutlaka üretici güçlerin yeni karakterine uymak zorunda kalacaklardır. Üretici güçlerin karakteri ile üretim ilişkilerinin denkleştirilmesi, aralarında zorunlu uygunluğun kurulması, üretim ilişkilerinin esas ögesi olan üretim araçları mülkiyeti biçimlerinin değişmesiyle olmaktadır.

Bu, üretim ilişkilerinin, üretici güçlere engel olma durumundan onları ileri doğru iten başlıca sevidirici, amil olma durumuna ve başlıca amil rolünden üretici güçlerin engelleyicisi rolüne geçerek gelişmesi özelliği marksist diyalektik materyalizmin başlıca öğelerinden biridir.

Teknik Üniversite Öğrenci Birliği Kongresi açıldı

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Kongresi çeşitli ertelemelerden sonra, nihayet 24 Nisan Perşembe günü açılabilmiştir. TÜRK SOLU, önceki sayılarında İTÜ'ne bağlı bütün fakültelerin Talebe Cemiyeti seçimlerini devrimcilerin kazandığını bildirmişti. Bu bakımdan İTÜ Öğrenci Birliği Kongresi, sosyalistler arasında devrimci ideolojinin oportünizmle bir kesimde hesaplaşması anlamını taşıyacaktır.

Kongre, politik konjonktürün kısa vadeli ve yüzyeyle dalgalanışından medet uman oportünizmin yeniden başkaldırdığı bir döneme rastladığı için büyük ilgi görmüştür. Teknik Üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunlukla proleter sosyalizmini benimsediğini gören oportünistler, kapıldıkları telâş ile çeşitli manevralara girişmek istemişler, sözümona bilimsel (!) seminerler ve konferanslar düzenleyerek devrimci öğrencilerin kafasını bulandırmaya çalışmışlardır.

Örneğin kongreden hemen bir kaç gün önce düzenlenen bir bilimsel (!) seminerde, eleştirilerini henüz yazılı olarak yapamamış bir kişi, Muzaffer Erdost'un «Türkiye Sosyalizmi ve Sosyalizm» adlı kitabını eleştirmiştir.

Ancak kongre açıldığında bu telâşlı çabaların oportünistleri istenilen sonuçlara ulaştırmadığı kesinlikle görülmüştür.

Teknik Üniversite öğrencilerinin 5 yıldır sürdürdükleri devrimci mücadelenin bundan böyle doğru devrimci çizgide gelişeceği ve oportünizmin bir kere de burada yenilgiye uğrayacağı muhakkaktır.

Diyarbakır mitingi hakkında rapor

Bu yazı, FKF genel merkezinin Diyarbakır mitingini izlemek üzere görevlendirdiği genel yönetim kurulu üyelerinin genel merkeze verdiği rapordur.

13 Nisan 1969 Pazar günü Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısını protesto ve halkın ekmek ve hürriyet isteklerini dile getirmek için düzenlenen miting başarıyla yapılmıştır. Miting Tertip Komitesi şehrin belediye meydanında yapılacak miting için duvar ve el ilânları bastırarak dağıttırılmış ve duvarlara yapıştırılmıştır. Miting saatinde alana 3.000 civarında Diyarbakır, Lice, Siverek, Suruç, Batman, Van, Muş ve Malazgirt bölgelerinden gelen Kürt asıllı vatandaşlar toplanmıştır. Ellerindeki pankart ve dövizlerde doğu-batı ekonomik sosyal farklılığı, Anayasanın Doğuda uygulanmaması, Doğu halkının yoksulluğu ve bir etnik gurup olarak Kürtlere yapılan baskıları belirten söz ve sloganlar bulunmaktaydı. Özellikle kürtçe yazılmış bir döviz ilgi çekicidir: «Zinhare zinhar Morrison varisê Bayar, deste xwe nede barçerya djiwar dîskine sere kolledar: Bayar'ın mirasçısı Morrison (Süleyman) sakın ha ellerini köle sahiplerinin kafalarını parçalayan çarkın dişlilerinin önüne sokma «onu durdurmak için tutma!»

Hoparlör tesisatı çok iyi kurulmuş çift amplifikatör ve üç hoparlör kullanılarak çok iyi bir konuşma imkânı sağlanmış iken, miting başlar başlamaz partizan yönetim tarafından cereyanın önce kesilip, çok kısa bir süre sonra çok yüksek voltajda gönderilmesi ile hoparlör tesisatı işlemez duruma sokulmuştur. Bir saate yakın uğraşıldıktan ve yeni hoparlörler bulunduktan sonra miting devam edebilmiştir.

Konuşmacılar, TİP Genel Sekreteri Tarık Ziya Ekinci, Kulp Müftüsü Yazar Mehmet Emin Bozarslan, Devrimci iki öğretmen, Erzurum FKF Sekreterliği ve FKF Genel Yönetim Kurulu üyesi iki sosyalist, Diyarbakır Tıp Fakültesinden bir öğrenci ve Avukat Tahsin Ekinci'dir. Konuşmaların konusu Kürt halkına yapılan zulümler «Jenosid ve asimilasyon», yeni tasarı kanunlaştığında Kürt Halkı üzerinde daha da yoğunlaşacak olan faşist baskılar, Anayasa ve yasaların uygu-

FKF Erzurum sekreterliğinden bir genç

Diyarbakır mitingine binlerce kişi katılmıştı.

lanmaması ve ülkede antiemperyalist ve antifeodal mücadele sorunları olmuştur. Konuşmalar arasında Nazım Hikmet'in Memleketim ve Şemsi Belli'nin Anayasa şiiri okunmuştur.

Miting öncesinde MİT tarafından aleyhdar bir bildiri dağıtılmış, sağcıların mitingi basacağı söylentileri çıkarılmış ve ortalık polis ve ajanlardan geçilmez olmuş iken miting hadisesiz, demokratik bir başkaldırma biçiminde geçmiş ve Kürt Halkının demokratik devrimci istekleri dile getirilmiştir. Polis, gerek toplantı sırasında, gerekse sonrasında sürekli film çekmiştir.

Geçen yıl yapılan Doğu Mitinglerinden sonra bu ilk Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısına karşı «Hürriyet» Mitingi şu bakımlardan büyük önem taşımaktadır.

1) — Gençlik dışında, faşist sistemin baskı kanunları tasarılarına karşı halkın ilk çıkışıdır.

2) — 5-6 milyon civarındaki Kürt Halkının ağalara, şeyhlere, işbirlikçi burjuvaziye ve şöven Türk Milliyetçiliğine karşı «Ekmek ve Hürriyet» kavgasının son bir örneğidir.

3) — Tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi için Halk Kurtuluş Savaşımızın yani Millî Demokratik Devrim Stratejisinin Kürt Sorununu dışta bırakamayacağını, Türk Halkının kurtuluşu ile Kürt Halkının kurtuluşunun ayrı olamayacağını ve bu sorunun Kürt Halkının objektif olarak haklı istekleri yönünde çözümlenmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

İşte bu nedenlerle başta sosyalistler olmak üzere, bütün millici ve demokrat güçler Kürt Halkının sorunlarına sahip çıkmalı ve Dünya Halklarının Evrensel Kardeşliğinin bir örneğini ortaya koymalı ve Kürt milliyetçilerini emperyalizmin kucağına atmamalıdır. Yoksa, Emperyalizmin «Böl ve Yönet» kuralı, Türkiye'deki devrimci hareketin zafere doğru koştuğu bir sırada uygulanarak, Türk ve Kürt Hakları birbirine düşürülebilecektir. Bu ise bilimsel sosyalistlerin hiçbir zaman imkân vermeyecekleri bir durumdur.

Doğu halkı mitingini izliyor

— Kurtuluş Demokratik Devrimdedir —

Vo Nguyen Giap'ın anıları : HO AMCA

(Geçen sayıdan devam)

Bana uluslararası konjonktür hakkında açıklama yaptıktan sonra, bizim devrim faaliyetimizi övdü. Bana KAO BANG LANG yahut TUYEN TAY (TUYEN KUANG, TAY NGUYEN) bölgelerinin, halkın bizi desteklediği bir yerinde gizli bir üs kurmamızı söyledi. Hemen SONG HAO ile görüşmeğe KUAN THRONG'a gittim, ormanla kaplı dağ ve aşılması güç bir yer olduğu için, TUYEN KUANG ve TAY NGUYEN'in ortasında, genel yollara uzaklığı bakımından gizli karargâh olarak TAN TRAO'yu seçtik. Derhal orada devrim idaresi kuruldu. Bucak merkezine geleceğimizi bildirdik. Geleceğimizi öğrenen Halk, Savunma Birliğinin üyeleri, gayretle Çangıla sap evceğizler, bize daireler ve siyasî harp okulu binalarını kondurmuşlar. Halk kitleleri bizim oraya yerleşmemizde büyük gayret gösterdi. Eyaletlerarası komitenin düzenlediği savaş kurslarına her ay 50 - 60 kişi katılıyordu. 3. derece (yüksek) kurslardan biri KİM MA kantonundaydı. Burası düşman tarafından meydana çıkarıldığında, Çangıl ortasında yüzlerce kişiyi barındıran yatakhane, yemekhane ve diğer konutları, hazır buldular.

Nisan ayı içinde yapılan kongrede konuş-

ma ve tartışmalardan sonra karara varıldı. Bizim Amca: «Her eyaletin ayrı Kurtuluş Ordusu Merkezi olursa işler sarp sarar, genel kumandayı zorlaştırır. Bugün elimizdeki KAO BANG, BAK KAN, LANG SON, HA COHG, TUYEN KUANG, TAY NGUYEN vilâyetlerindeki kurtuluş ordularını bir yerden emir alacak şekilde, bir bütün Kurtuluş Ordusu haline getirmeliyiz» dedi. 4 Haziran 1945 yılı yukarıda adı geçen karara ek olarak Ho Amca yeni bir tasarı sundu. Özgürlüğe kavuşan bölgelerdeki militanların başka yerlere nakli ve kılavuzluğun birleştirilmesi için bir kongre düzenlenmesi çağrısında bulundu. Fakat bu bölgelerdeki militanlar gerilla üslerindeki savaş durumunun kritik olmasından yapılan kongreye tam zamanında katılamadılar. O sıra, özgür bölgelerin geçici kılavuz komitesi daimî üyesi olarak orada tek başıma kaldım. Bir yandan KAO BANG'la ve diğer ülkelerle, BAK SON, BAK CANG, LE THANH NGHİ ve TRAN DANG NINH gibi faaliyet sektörleri olan yerlerle Merkezî Komite ve tüm ülke ile temas ve haberleşmeğe çalıştım. Bundan başka hergün Bizim Amcanın dairesine giderek ona raporumu sunar, sonra onunla oturur günlük işlerimizi konuşur birlikte plânlardık. Birliklerimiz TAM DAO mev-

ziinde düşmanı püskürttükten sonra, bir telefon santrali ele geçirmişler. Bu bizim çok işimize yaradı. Bu 300 metrelik telefon hattını benim dairemle merkez komutanlık binası arasına yerleştirdik.

İki aydan fazla bir zaman zarfında ancak TAN TRAO'ya yerleşebildik. İşten başımızı kaşıyacak halimiz yoktu. Muhabere, yazışma, gerekli direktifler verme, derken, bir yandan da «YENİ VIETNAM» gazetesini yayınlıyorduk. Bunlar hep Merkezî Komitenin emirleri gereğince yapılıyordu. Parti tarafından tüm ülke delegeleri kongresinin hazırlığına başlamak lâzımdı. Ülkede olaylar ard arda geliyordu. Bizim Amca birkaç delege gelemese bile, en geç Temmuz ayı içinde kongrenin yapılmasında ısrar ediyor, buna göre hazırlık yapmamızı istiyordu. Ele geçen bir fırsat kaçıracağız diye korkuyorduk. Fakat bizim bütün didinme ve çabalamamıza rağmen, delegeler ancak Ağustos ortasında toplanabildi. Bu esnada Bizim Amca işlerinin çokluğuna rağmen bütün yazışmaları en ufak teferruatına kadar izliyor, giden mektupların çoğunu yazı makinesi ile yazıyor, onlara sayı verip deftere geçiriyordu. Kuryeler yurdun her tarafına yollandı. Fakat gece gündüz çalışma Bizim Amcanın sağlığını iyice bozdu, sıtma hastalığına tutuldu. Bazı gün ateşi yükselir kan ter içinde sıtmanın pençesinde kıvrılırken gidip yatmaz yine işine bakmağa çalışırdı. Hergün bazı hususları rapor etmek için huzuruna çıktığımda sağlığı hakkında sorularına: «Önemli değil, siz işinize bakın!» dese de, onu gün günden takatsız ve çok bitkin buluyordum. Onun bu halinden korkmağa başladım. Nitekim kortuğum başıma geldi, birgün kendinden geçip sayıklamağa başladı, hemen yatağa yatırdık günlerce yataktan kalkamadı. Yanımızda doktor yok, ilaç namına birkaç aspirin ve birkaç kininden başka bir şeyçimiz yoktu. Bu ilaçlarda ona tesir etmedi. Hep baygın halde yatıyordu. TAN TRAO'da ona en yakın ve onunla birlikte kalan yalnız bendim. Bir akşam çok hastalandı. Gece yanında kalıp beklemek için ona ısrar ettim ve yarın yine işime dönüp işimi sektirmeyeceğime dair ona söz verdim, gözlerini açarak razı olduğunu başıyla işaret etti, vakit gece etrafımız zifiri karanlıktı. Zaman zaman nöbeti geldikçe sayıklamağa başlıyor, «Ülke ve uluslararası konjonktür her zaman bizim lehimize. Biz her ne pahasına olursa olsun, TRUONK SON sıra dağlar, tutuşup yansa bile, herşeyi feda etmeli, özgürlüğümüze kavuşmalıyız» diyordu. Biraz kendine gelince beni yanına çağırıp bana bazı ödevler vasiyet etmeğe başladı: «Devrim hareketi iyimserlikle çözümlenir, devrimi geliştiren hakikî unsurları ve mahallî militanları ülkü eğitimi ile pekiştirmeli, onları gerilla savaşına bağlı olarak güçlendirmeli, bundan sonra iyimser şartlar kendiliğinden gelecektir. Şayet geri çekilmek icabederse, arkamıza çetin üsler kurmalıyız» diyordu. Bir gece ise bazı sayıklayıp, bazı kendine gelerek bana hayli korkulu dakikalar yaşattı, ertesi günü Merkezî Komiteyi onun sağlığı hakkında uyardım. Bir yandan da çevre halkına tedavi için bazı tavsiyelerini rica etmek bahanesiyle köye gittim.

(Devamı gelecek sayıda)

yeni kitaplar

N. Yılmaz

Millî Kurtuluş Cephesi Douglas Bravo'dan Cemal Süreyya çevirisi. Ant Yayınları. Kitabın önemli bir bölümü, Venezüela Millî Kurtuluş Cephesi lideri D. Bravo'nun Amerikalı gazetecilere verdiği mülâkattan ibaret. Bundan başka, Bravo'nun Venezüela Komünist Partisine yazdığı bir mektup ve ünlü Iracara bildirisi var. Kitabın başına ise Louis Constant'ın Venezüela'nın durumu hakkında genel bilgiler verdiği bir önsöz eklenmiş. Bravo, bu eserde bütün Lâtin Amerika ülkelerinin ortak sorunlarını dile getirmekte, Millî Kurtuluş Cephesi'nin kuruluşunu, gerilla kuvvetlerinin siyasî partiler karşısındaki durumunu ortaya koyarak Millî Kurtuluş Cephesi'nin yapısı ve amaçları hakkında geniş bilgi vermektedir.

Sosyalizm Lenin'den Güneş Şahiner çevirisi. Habora Kitabevi Yayınları. Eser üç ayrı kitaptan meydana geliyor. Sosyalizm ve Savaş adlı birinci bölüm 1915 yılında, Zimmerwald Konferansı arifesinde yazılmış. Genel olarak savaş karşısında sosyalizmin durumunu ele aldığı gibi, pratikte de Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin savaş karşısındaki tutumunun ne olması gerektiğini ortaya koyuyor. Sovyetler Gücü Nedir ve Nereden Başlamalı isimleri verilmiş 2. ve 3. kitaplarda ise Lenin'in değişik konularda ve çeşitli zamanlarda gazetelerde yazdığı yazılar, söylevleri ve bildirielerinden meydana gelen bir potpuri yapılmış. Kitaba, «Sosyalizm» adını da ya çeviren, ya da yayınevini koymuş.

Ekim dersleri Leon Trotsky'den Engin Atalay çevirisi. Ser Yayınları Eser, Büyük Ekim Devrimi'nin ünlü kişilerinden Trotsky'nin 1923 yılında Sovyetler Birliği'nde yayımlanmış olan bütün eserlerine yazdığı önsözden meydana geliyor. Amaç, Lenin'in hastalanmasıyla Trotsky ve taraftarlarını Parti'den tasfiye için harekete geçen Stalin, Kamenev ve Zinoviev üçlüsünden Zinoviev'e karşı «hain» sıfatına Zinoviev'le Kamenev'in lâyük olduklarını ispatlamak. Ancak, eser kişilere yöneltilmiş pasajların dışında gerek genel olarak devrimlerin, gerekse Rus Devrimi'nin eleştirel incelemelerini ihtivâ ediyor.

Soru : 1 — Türkiyemizde de üzerinde önemle durulan «Kültür emperyalizmine karşı uyanık bulunmak» sorunu üstüne sizin düşünceleriniz.

Soru : 2 — Tiyatro alanında başarılı geçen çabalarınız arasında, özellikle halka dönük tiyatro sorununda, dayandığınız kaynaklar ve bunlardan yararlandığınız üstüne açıklamalar yapar mısınız?

Halka dönük tiyatronun bugünkü koşullar içinde gerçekleştirilmesi için neler yapılmalı?

Kültür Emperyalizmine karşı uyanık olmak alarmini verenler elbette çok haklıdır. İçerden ve dışardan bütün sömürü çabalarının hep böyle yaldızlı haplarla yutturulduğunu bilmiyen kalmadı. Ben, malûmu ilâm yerine bu konunun netemeli bir yerine değineceğim.

Çoğu kimse, kültür emperyalizmine karşı haklı düşmanlığı yabancı dile de teşmil etmeye kalkıyor ki, işte bu yanlış.

Bugün Türkiyede, Türklerin Türkleri, kendi anadillerini kullanarak ne kadar gerilere götürmeğe kalktıkları göz önünde tutulursa, ilerililik adına, yabancı dil düşmanlığı gütmenin, bu zehirle karşı panzehiri yoketmeğe kalkmak olacağı daha bir iyi anlaşılır.

Şurası muhakkak ki, emperyalist güçler de başlangıçta yabancı dili kültür emperyalizminin başlıca nüfuz aracı olarak görüyorlardı. Bir ülkede okullar aç, kurslar aç, burslar dağıt, önce dilini öğret, sonra dergilerini, kitaplarını sürüp etkiyi yay, yerleştir, perçinle, sonra da bu hazırlanmış pazara sanayi ile, dış politikan ile askerî üslerinle gel, çöreklen, otur.

Yurdumuzdaki yabancı okulların hepsinin ilkin bu amaçla kurulduğu açıktır. Hatta Galatasaray bile Tanzimat Fermanının uygulayıcısı bir memur ve yönetici kadrosunu yetiştirmek için kuruldu.

Ne varki sonuç Batı emperyalistlerinin ve Osmanlı kapitülasyoncularının niyetine hiç de uymadı. O zamanki emperyalist ve işbirlikçi hesapların da bugünkü körü körüne yabancı dil düşmanlarının da düştüğü ortak hata bir milletin dilini yalnız ve yalnız emperyalist emellerin misyoneri gibi görmeleridir. Oysa, dil, yani dolayısıyla edebiyat, sanat, felsefe, geçici hükümetlerin hizmetinde sömürücü politikaların şakşaklığında çalışmak şöyle dursun, tam tersi, bunların karşısındaki insanca özlemlerin de at oynattığı bir alandır. Batıyı genel olarak sırf sömürücülüğün simgesi saymak da büyük ve sık düşülen bir hata. Batının sömürücü iktisat sistemlerine karşı en etkili tepki yine aynı batıdan gelmedi mi? İkinci meşrutiyetten bugüne, ama yanlış, ama çarpık, iyi kötü ilk eşitlik ve hürriyet kavramlarının, 27 Mayıstan sonra birden daha artıp yüreklenen sosyal adalet savaşı çabalarının hocası, ilham kaynağı yine Batı değil mi?

Daha gerilere gidelim. 1868 de Fransaya açılan ilk pencereden içeri yalnız kapitülasyoncu bir eğilim mi girdi? O pencere yalnız Osmanlı tipi siftnik bir komprador kadrosu yahut yine bir o kadar eyyamcı bir hariciyecî alayı mı yetiştirdi. Aynı pencereden Saint Simon'lar, Jean-Jacques Rousseau'lar, Voltaire'ler de seslenme-

diler mi? Fransız ihtilâlinin o zamanki ortamımız için çok ilerici sayılabilecek değer yargıları, fikir özgürlüğü, insan hakları, eşitlik kavramları da bize oradan geldiler mi?

Almanya'ya açılan pencerenin önünde, eli sopalı bir trafik polisi mi vardı ki Wilhelm Strassen'in Bağdad-Bann politikasına yahut Avusturyalı onbaşının Nazi rejimine buyur geç diyordu da Hegel'in, Karl Marx'ın, Liebknecht'in, Piscator'un, Brecht'in orijinalinden okunmasına dur diyebilirdi?

İngilizce penceresinden yalnız Adam Smith mi girdi içeri. O Casey, Bernard Shaw, Bertrand Russel onun sesini bastırmadılar mı?

Kültür Emperyalizmine karşı düşmanlığımız ne kadar meşru ise, genel olarak yabancı dile ve kültüre karşı kaba sofu allerjimizde o rütbe çelişmeli. İnsan ölçüyü kaçırdı mı, haklı başladığı davasında aşırıcılığın otürü açmazlara düşebiliyor.

Yurt dışında bir yazarlar kongresinde Ceza-yir'in ünlü ihtilâlcî şairi Kâtip Yesinle tanıştığım da ilk olarak şiirlerini neden ana dili ile değil de Fransızca olarak yazdığını sormuştum.

«— Bak kardeş dedi. Müstevli ile eşit silâhla dövüşebilmenin ilk şartı onun okulunda onun dilini, kültürünü, onun kadar iyi öğrenmektir. Ona ancak onun dili onun düşünce yolu ile etki yapabiliyorum. Gerisi karanlıkta göz kırpmak olur.»

Kısaca şunu demek isterim. Dünya artık kül yutmuyor. Türkiye eski Türkiye değil. Yabancı dil oltası ile kültür emperyalizmine çıkmak artık onlar için verimini kaybetmiştir. Ordan bize zararlı şeyler gelebilir diye yabancı dile ve kültüre kapımızı penceremizi kapamak, pire için yorgan yakmak olur. Tam tersine pencerelerimizi alabilmişine açalım. Bu milleit uyarma ve uyardırma yolunda oradan kapacağımızı kapalım, gerisini posa gibi atalım.

Halka dönük uyarıcı bir tiyatronun gereğini bilinçli olarak duyalı ve bunun yollarını yine bilinçli olarak arayalı hayli oluyor. Viyana Tiyatro Enstitüsüne giderken hocam Prof. Heinz Kindermann'a, bizim meddah, orta oyunu, karagöz, tuluat gibi halk seyirlik oyunlarımızdan kalkarak bazı denemeler yapmak istediğimi söylediğim zaman bu fikrimi hararetle destekledi. Bana Commedia Del Arte'yi inceleyip bir sanat tiyatrosu haline getiren Goldoni'nin bu çabalarını ayrıntılı olarak işleyen kitaplar verdi. Fakat ben, çalışmalarım Goldoni'den çok Erwin Piscator ve Bertold Brecht'in tiyatro görüşlerinden faydalandım.

Halk seyirlik oyunlarımızın anti-illüzyonist

niteliği biçim olarak uslu olarak modern epik tiyatronun tekniğine çok uyuyordu. Yerli gösteri biçimlerimizden uyarıcı bir halk tiyatrosuna gitmek için ona yeni bir muhteva vermek gerekiyordu. Bunu verirken de Piscator'un kuruluşuna, Brechtin Lehrstücklerindeki çatık kaşlı ukalâliğe düşmemeğe özellikle dikkat ettim. Orta oyununun anti-illüzyonist ifade araçlarını ilk olarak Lütfen Dokunmayın adlı oyunumda kullandım. Sonuç umduğumdan iyi oldu. İki yıl sonra Keşanlı Ali Destanını bu ilk tecrübenin güveni ile yazmağa başladım. Gerisini biliyorsunuz.

Bu oyun epik uslûpta bir halk tiyatrosunun bizdeki ilk örneği sayıldı. Uluslararası Halk Tiyatrosu Kongresinde, halk tiyatrosu uslûbuna bir Türk katkısı olarak değerlendirildi.

Epik halk tiyatrosu tarzında Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım, Zilli Zarife, Eşeğin Gölgesi gibi oyunlarla devam ettim. Sonra bir de genç arkadaşlarla Türkiye'de ilk satir tiyatrosunu kurduk. Bunlar eylemlerim. Bunun yanı sıra hoca olarak da bu yolu herkese salık verdim. Türk halk tiyatrosu seminerleri düzenledim. Bu çeşit çabalarda bulunanları destekledim. Yalnız şunu söyleyim ki bütün bunlar halka dönük tiyatro davasının sadece bir yanındır.

Halka dönük tiyatro sadece halka dönük eserlerle gerçekleşemez. Halkın bu oyunları ucuca görmesini sağlayamadıkça, bunu gören yine, büyük şehirlerin varlıklı seyircileri olur. Halka dönük oyunların halka oynanması şarttır. Bugün Türkiye'de hiç bir tiyatro bilet ücretlerini iki liraya indirmedikçe kendine halk tiyatrosu adını veremez.

Öte yandan bilet ücretlerini bu raddeye düşürünce kadrolarını besleyemez, ayakta kalamazlar. Sonra da, bir takım dergi sahipleri çıkar, daha ucuca oynayamadıkları için bu tiyatroları kınarlar. Unuturlar ki, kendileri de aynı halka dergilerini beş liraya satmaktadırlar. Tencere dibin kara hikâyesi.

1927 lerde Piscator Tiyatrosunu, hem de arkasında büyük sendika kitleleri olduğu halde, iflâsa sürükleyen ve sonunda pahalı olarak şehirlilere burjuvalara oynamaya zorlayan sebebin ta kendisi de budur. Bu çıkmazdan kurtulmanın tek çaresi belki de bin kişilik salonlarda oynama yolunu aramaktır.

Türkiye'de iktidarın, başkenti oyalayacak Devlet Tiyatrosu ve Operasından başkasına bir destekte bulunması beklenemez. Kendi (Muzıkayı Hümayun)unda kendi hoşuna giden şarkıları çaldıran hükümetin kitle tiyatrolarına, halk tiyatrolarına karşı tutumu üstelik düşmancadır. Halka dönük bir tiyatro eğer Türkiye'de kurulacaksa kendi yağı ile kavrumak zorundadır. Böyle bir tiyatronun kurulması için bütün halk dostlarının baş başa verip fedakârlığın da azamisini göze alıp, belki de denenmemiş, bulunmamış çözüm yollarını araştırmaları gerekmektedir.

Duruma gerçekçi gözle bakıldıkça manzara budur.

TÜRK SOLU : Haftalık Gazete — Sahibi : Şerif Tekben — Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Bora Gözen — İdare Yeri, Yazışma ve Abone Adresi : Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon : 27 39 61 — Ankara Temsilciliği : Ahmet Say, Yüksel Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A — Dizi Tertip : ÖZ—GÖR Matbaası Basıldığı yer: Haşmet Matbaası

İstanbul Dağıtımı : Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel : 27 89 49 — Anadolu Dağıtımı : GA - ME - DA — Yıllık Abonesi : Yurt İçi 40 TL., Avrupa uçak : 80 TL., Amerika uçak : 170 TL., — İlan : Santimi 20 TL., Yayın İlanları yüzde elli (% 50) indirimlidir.

Bilebildiğimiz en iyisi ile doğru saydığımız böyle bir teoriyi temelsiz saldırılara ve onu yozlaştırma girişimlerine karşı savunmak, bizim her türlü eleştirinin düşmanı olduğumuz anlamına gelmez. Biz Marx'ın teorisini tamamlanmış ve dokunulmaz bir şey saymıyoruz, tersine, onun, ancak sosyalistlerin, hayata ayak uydurmak istiyorlarsa her yönde geliştirmeleri gereken bilimin temel taşını yerleştirmiş olduğu kanısındayız.

Programımız

LENİN

Uluslararası Sosyal Demokrasi, şu sıralarda ideolojik bir kararsızlık geçirmektedir. Şimdiye değin Marx ve Engels'in doktrinlerinin, devrimci teorisinin sağlam temeli olduğu düşünülürdü, oysa şimdi, bu doktrinlerin yetersiz ve köhnemiş olduklarını ilân eden sesler her yerden yükselmektedir. Kendisini sosyal demokrat diyen ve sosyal demokrat bir organ yayınlamaya niyet eden herkes, Alman sosyal demokratlarının dikkatini işgal eden ve sadece onlarla kalmayan bir sorun karşısındaki tutumunu kesin olarak belirlemelidir.

Biz yerimizi, tam Marxist teorik durumda alıyoruz: Sosyalizmi ütopyden bir bilim durumuna ilk dönüştüren, bu bilim için sağlam temeli ilk sağlayan ve onu bütün bölümleriyle daha da geliştirmek ve mükemmelleştirmek üzere izlenmesi gereken yolu ilk gösteren, Marxism idi. O —Marxizm-çev.—, emekçinin kiralınması, işgücünün satın alınması ile milyonlarca mülkiyetsiz insanın, bir avuç kapitalist, toprak, fabrika, maden v.b.nin sahipleri tarafından köleleştirilmesini nasıl gizlediğini açıklayarak, modern kapitalist ekonominin özünü açıkladı. Gösterdi ki, bütün modern kapitalist gelişme, küçük üretimi ortadan kaldıracak olan büyük ölçüde üretim eğilimini gösterir ve sosyalist bir toplum sistemini olanaklı ve gerekli kılan koşulları yaratır. Kökleşmiş adet, politik entrikalar, karmaşık kanunlar ve girift doktrinlerin örtüsü altında bize sınıf mücadelesini, bütün türleri ile varlıklı sınıflarla bütün varlıksızların başında olan varlıksız kitle proletarya arasındaki mücadeleyi nasıl sezebileceğimizi öğretti. Devrimci bir sosyalist partinin gerçek görevini açıklığa kavuşturdu; toplumu düzeltmek yolunda plânlar yapmamak, işçilerin paylarını arttırmak için kapitalistlere ve hempalarına ögütler vermemek, fakat proletaryanın sınıf mücadelesini örgütlemek, bu mücadeleyi politik iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi ve sosyalist bir toplumun örgütlenmesi olan en son amacına götürmek.

Şimdi soruyoruz: Günümüzde böylesine şamata koparan ve Alman sosyalisti Bernstein'in çevresinde gruplaşmış olan cırlak sesli «yenileştiriciler»i tarafından bu teoriye yeni olan herhangi bir şey getirilmiş midir? Kesinlikle hayır. Marx ve Engels'in geliştirmemiz için bizi uyardıkları bilimi, bunlar, tek bir adım bile ilerletmemişlerdir; proletaryaya hiçbir yeni mücadele metodu öğretmemişlerdir; geri teorilerden küçük küçük parçalar aktararak ve proletaryaya mücadelenin teorisini değil de, tavizin —proletaryanın en garazkâr düşmanlarına sosyalistlere eziyet etmenin yeni yollarını arayan hükümetlere ve burjuva partilerine tavizin— teorisini öğütleyerek geriye çekilmişlerdir. Rus Sosyal Demokrasinin kurucularından ve önderlerinden biri olan Plekhanov, Bernstein'in en son «critique»ini amansızca eleştirmekte tamamen haklıydı. Bernstein'in görüşleri şimdi, bizzat Alman işçileri tarafından da (Hannover Kongresinde) reddedilmiş bulunuyor.

Biz, bu sözler üzerine bir suçlama seline tutulacağımızı bekliyoruz. Bizim sosyalist partimizi «dogma»dan saptıkları için, her türlü özgür düşünceden ve daha başka şeylerden ötürü «heretik»leri mahkûm eden bir «müminler» düzenine sokmak istediğimiz haykırıları yükseltecektir. Bütün bu modaya uygun ve keskin lâfla-

rı biliyoruz. Oysa bunlarda gerçek ve sağ duyunun bir damlası bile yoktur. Bütün sosyalistleri birleştiren, bütün kanılarını ondan çıkardıkları, mücadele metotlarında ve eylem araçlarında uyguladıkları devrimci bir teori olmadan güçlü bir sosyalist parti olamaz.

Bilebildiğimiz en iyisi ile doğru saydığımız böyle bir teoriyi temelsiz saldırılara ve onu yozlaştırma girişimlerine karşı savunmak, bizim her türlü eleştirinin düşmanı olduğumuz anlamına gelmez. Biz Marx'ın teorisini tamamlanmış ve dokunulmaz (inviolable) bir şey saymıyoruz; tersine, onun, ancak sosyalistlerin, hayata ayak uydurmak istiyorlarsa her yönde geliştirmeleri gereken bilimin temel taşını yerleştirmiş olduğu kanısındayız. Rus sosyalistleri için Marx'ın teorisinin bağımsız bir işlenişinin (elaboration) özellikle gerekli olduğunu düşünüyoruz. Zira bu teori özellikle İngilterede Fransadakinden, Fransada da Almanyadakinden, Almanyada ise Rusya'dakinden farklı olarak uygulanan yol gösterici genel ilkeleri sağlıyor. Bundan dolayı gazetemizde teorik sorunlar üzerine yazılacak makalelere hoşnutlukla yer sağlayacağız ve tartışmalı noktaları açıkça tartışmaya bütün yoldaşları çağırıyoruz.

Bütün Sosyal Demokratların ortak programının Rusyaya uygulanmasından ortaya çıkan başlıca sorunlar nelerdir? Bu programın esasının, son ereği politik iktidarı ele geçirip sosyalist bir toplumun kurulması olan proletaryanın sınıf mücadelesini örgütlemek ve bu mücadeleye önderlik etmektir. Proletaryanın sınıf mücadelesi, ekonomik mücadele (işçilerin durumunun iyileştirilmesi uğrunda teker teker kapitalistlere karşı veya teker teker kapitalist gruplara karşı mücadele) ile politik mücadele (halkın haklarını genişletmek uğrunda örneğin, demokrasi uğrunda ve proletaryanın politik gücünün genişletilmesi uğrunda mücadele)den oluşur. Bazı Rus Sosyal Demokratları (aralarında, görünüşe bakılırsa Rabochaya Mysli yönetenler) ekonomik mücadeleyi, kıyas kabul etmez bir şekilde daha önemli sayıp politik mücadeleyi az çok uzak bir geleceğe bırakacak kadar ileriye gidiyorlar. Bu görüş son derece yanlıştır. Bütün Sosyal Demokratlar, işçi sınıfının ekonomik mücadelesini örgütlemenin gerekli olduğunda, bu esas üzerinde işçilerin arasında ajitasyonu devam ettirmede, örneğin işçilerin patronlarına karşı hergünkü mücadelelerinde onlara yardım etmek, onların dikkatini her türlü baskıya ve baskı olayına çekmek ve bu şekilde onlara birleşmenin zorunluluğunu iyice anlatmak gereğinde kanı birliğindedirler. Fakat ekonomik mücadelenin yanında politik mücadeleyi unutmak, emekçi hareketinin bütün tarihince bize öğretilenleri unutmak demektir. Hatta burjuvazinin ve ona hizmet eden hükümetin fermanlı taraflıları, işçilerin salt ekonomik birliklerini örgütlemek ve bu şekilde onlara «siyaseten», sosyalizmden uzak tutmak yolunda tekrar tekrar girişimler yapmışlardır. Rus Hükümetinin de sırf halkın zihnini ezilmekte olduğu, haklardan yoksun olduğu düşüncesinden çevirmek üzere, bazı değersiz lokmalar, daha doğrusu sahte lokmalar atmaya daima yeltenmiş olduğu cinsten bir şeye girişmesi daima mümkündür. İşçiler özgürce toplantı ve birlik düzenlemek, kendi gazetelerine sahip olmak ve Almanyada ve bütün diğer Avrupa ülkelerinde (Türkiye ve Rusya hariç olmak üzere) işçilerin yaptığı gibi kendi

temsilcilerini göndermek hakına sahip olmadıkça, hiçbir ekonomik mücadele, işçilere herhangi kalıcı bir düzelme sağlayamaz, hatta geniş ölçüde yürütülemez. Fakat bu hakları kazanmak için Politik bir Mücadele yapmak gereklidir. Rusyada sadece işçiler değil, bütün vatandaşlar da politik haklardan yoksundur. Rusya mutlak ve kısırsız bir monarşidir. Çar, yalnız başına kanunları yürürlüğe koyar, memurları atar ve onları denetler. Bu nedenle Rusyada çar ve çarçı hükümet, sanki bütün sınıflardan bağımsızmış ve hepsine de eşit muamele edermiş gibi görünür. Ama gerçekte, bütün memurlar, yalnız varlıklı sınıftan seçilir ve hepsi de bakanları kendi şarkılarına göre oynatıp istedikleri her şeyi elde eden büyük kapitalistlerin etkisi altındadırlar. Rus işçi sınıfına çifte boyunduruk vurulmuştur. O, kapitalistler ve toprak ağaları tarafından soyulmakta ve yağmaya uğramaktadır. Ve onun, kapitalistler ve toprak ağalarıyla savaşmasını önlemek için elini ayağını polis bağlar, ağzını tıkar, ve halkın haklarını savunmak yolundaki her girişim mahkûm edilir. Bir kapitaliste karşı her grev, işçilerin üzerine askerler ve polisin saldırması ile sonuçlanır. Her ekonomik mücadele ister istemez politik bir mücadele haline gelir, ve sosyal demokrasi bunlardan birini diğeri ile proletaryanın tek bir sınıf mücadelesi halinde birleştirmek zorundadır. Böyle bir mücadelenin ilk ve baş ereği politik hakların ele geçirilmesi, politik özgürlüğün kazanılması olmalıdır. Madem ki sırf St. Petersburg'un işçileri sosyalistlerin az bir yardımı ile hükümetten taviz koparmayı hızla başarmışlardır —işgücünün kısaltılmasına ilişkin kanunun kabulü—, o halde bir bütün olarak tek bir Rus Sosyal Demokratik İşçi Partisi tarafından yol gösterilen Rus İşçi Sınıfı, sebatlı mücadele ile kıyaslanamayacak kadar daha önemli tavizler kazanmaya yetenekli olacaktır.

Rus İşçi Sınıfı, yardımına başka hiç bir sınıf gelmese de yalnız başına ekonomik ve politik mücadeleyi yürütmeye yeteneklidir, fakat politik mücadelede işçiler yalnız kalmazlar. Halkın haklardan tam yoksunluğu ve başı bozuk (türkçe yazılmıştır - çev.) memurların kanunsuzlukları özgür düşüncenin ve özgür sözün mahkûm edilmesiyle kendilerini uzlaştıramayan bütün namuslu okumuş kimselerin infialine sebep olur. Mahkûm edilen Polonyalıların, Finlilerin Yahudilerin ve Rus dinsel tarikatlarının infialini doğurur. Bunlar memurların ve polislerin eziyetinden hiçbir yerde korunamayan küçük tüccarların ve köylülerin infialini doğurur. Bütün bu halk grupları ayrı ayrı, sebatlı bir politik mücadeleyi yürütmeye yeteneksizdirler. Oysa, bu mücadelenin bayrağını işçi sınıfı açtığı zaman, her taraftan destek görecektir. Rus Sosyal Demokrasisi, halkın hakları uğrunda bütün savaşımların bayrağını işçi sınıfı açtığı zaman, şanların demokrasi uğrunda savaşınların başına geçecek ve yenilmez olduğunu gösterecektir!

Bizim temel görüşlerimiz bunlardır ve bunları gazetemizde sistemli bir şekilde ve her bakımdan geliştireceğiz. Rus Sosyal Demokratik İşçi Partisinin yayınlanmış Manifesto'sunda işaret edilmiş bulunan yolu, bu şekilde izleyeceğiz. Bütün bu modaya uygun ve keskin lâfla-